

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI JADRAN

LETNO II. ŠTEV 22

Koper, petek 29. maja 1953

POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

PRED PRIHODOM NAŠIH GOSTOV

Smo tik pred začetkom turistične sezone, ki obeta za enkrat najboljše. Mi sami smo tudi bolj pripravljeni na njo kot pa v preteklem letu, vendar bi bilo napačno, če bi se s sedanjim stanjem že zadovoljili ali pa uspavali sami sebe, češ vse je v redu. Res je, da večji obrati kajikor toliko dobro funkcirajo, res pa je tudi, da so male gostilne, ki naredijo pestrost, tako v gostinstvu kot v pokrajini, še zelo zapušcene. To so gostilne, kamor hodi najraje domačin, ki so pa tudi za tujca zela vabljive, deloma zaradi cene, deloma zaradi domačih specialitet (ribe, pršut, refošč itd.).

Druga zelo važna stvar je promet. Zdi se mi, da nimamo niti v lokalnem merilu zadosti dobrih zvez in da ga bodo morali v sezoni še ojačiti. Zveza z drugimi kraji, tako tudi s Slovenijo, je slaba. Weekend avtobus, ki vozi ob spletih v Ljubljano bi lahko peljal v nedeljo zjutraj enodnevne turiste v Portorož in isti dan pozno popoldne tudi nazaj. Naš prvenstveni interes ni, da odvažamo ljudi od nas temveč je ta, da jih čimveč semipripeljemo. Mislim bo treba tudi na zvez z Gorenjsko, s katero bi morda uspešno zamenjavali goste. Tudi tempo vožnje daljših avtobusnih zvez ne odgovarja. V Ljubljano vozi povprečno pod 30 km na uro, kar je za kolesarja dirkača malo. Na tem področju bo pač treba temeljito izboljšav.

Uspešnega razvoja turizma si nemoremo misliti brez primernih kulturno-umetniških in športnih prireditev, ter najrazličnejših zabav. Vsa svetovna letovišča, večja in manjša, imajo celo vrsto prireditev, na katere opozarjajo tujca preko

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nad 100.000 fizkulturnikov je nosilo pozdrave vsega ljudstva svojemu ljubljenemu voditelju

Predsednik republike maršal Tito je v ponedeljek sprejel nosilce štafetnih palic, ki so mu prinesli ob njegovem 61. rojstnem dnevu pozdrave in čestitke iz vseh jugoslovenskih republik, čestitke JLA, graničarjev Letalske zveze in športnih organizacij. Med šestnajstimi nosilci štafetnih palic so bili tudi predstavniki Tržaškega ozemlja in Slovenske Koroške.

Maršal Tito se je nosilecem štafete prisrčno zahvalil za čestitke in pozdrave in v svojem nagovoru med drugim dejal:

»V tem vidim globoko zaupanje jugoslovenskih narodov v našo sedanost in v našo prihodnost. Obljubljam našim narodom, da bom tudi v prihodnje kot doslej posvetil vse svoje fizične in duševne sile enemu samemu namenu — blaginji naših narodov.«

Nosilci tradicionalne Titove štafete so prišli okrog 16. ure na beograjski Trg republike, kjer je bilo veliko zborovanje. Od tu so se napotili proti rezidenci maršala Tita, vso pot navdušeno pozdravljeni od velikanskih množic Beograjanov. Po do zdaj znanih podatkih sodijo, da znaša število udeležencev letošnje Titove štafete nad 100.000.

POGLED Z NAPOLEONOVE CESTE NA KONTOVELSKI PORTIČ; V OZADJU TRST

De Gasperi, Vittorio Veneto in Trst

De Gasperi je imel doslej 6 volilnih govorov in ni niti na enem pozabil omeniti tržaško vprašanje. Od vseh volilnih govorov samo tretji, ki ga je imel v Genovi, je bil v celioti posvečen notranjim razmeram v Italiji in stanju italijanskega gospodarstva. Pri vseh ostalih govorih se je oprijel De Gasperi starega sistema, da se šibka dejavnost vlade pri reševanju notranjih gospodarskih problemov pusti izven obravnavne in da na mesto nje poudari ireditistična vprašanja. Glavno ireditistično vprašanje, ki ga ima vlada vedno na dnevnem redu in ki predstavlja, kakor je rekel sam De Gasperi »moralno hranec za italijanski narod, je prav tržaško vprašanje.

Ze 20 dni prej so javili, da bo imel De Gasperi »važen« govor v Vittorio, in sicer 24. maja. Dejstvo da bo italijanski predsednik govoril prav v Vittoriu Veneto 24. maja je stvarno opozarjalo na največjo pozornost in se je vsiljevalo prepričanje, da bo v govoru povedal temeljite novočuti. V tem smislu je italijanski tisk v celioti pripravljal narod na govor v Vittorio Veneto. Kakor vemo, smatrajo Italijani Vittorio Veneto za mesto, ed kadar se je razvila končna ofenziva italijanske vojske tik pred koncem prve svetovne vojne in ga nazivajo »mesto zmage«. Med oklepajem povedano, ta ofenziva se je razvila en teden po polnem razsulu avstrijske vojske.

Pričakvali so tudi, da bo De Gasperijev govor sila važen tudi zaradi tega, ker je kazalo, da bo odgovoril maršalu Titu, ki je teden prej v Slavonskem Brodu in takoj zatem v Zemunu in Batajnici v močnih govorih razkril mahinacije italijanske zunanje politike, v zvezi s Trstom. Ze zadnjic smo rekli, da je bil del teh mahinacij tudi italijanski poziv Rusiji, naj se strinja s tristransko deklaracijo.

Toda od vsega tega ni bilo nič. De Gasperijev govor je bil vseskozi nepomemben, glede na Titove govere pa je rekel le, da ga srce boli in ničesar več. S tem je dokazano, da so zadele Titove besede v živo in da ni mogel najti De Gasperi primerne argumentacije za odgovor. Med ireditističnimi krogi se je pojavila pred tem govorom celo vest, da bodo na dan 24. maja prikorakali v Trst italijanski bersaljeri in nekateri naivneži so stvarno mislili, da se bo to zgodilo. Bersaljerjev pa ni bilo, kakor ni bilo čvrste De Gasperijeve besede, ki naj bi zagotovila vrnitev Trsta Italiji. De Gasperi je sicer rekel, da »Trst ni govor« in da bo vprašanje Trsta »skoraj« rešeno po ireditističnem principu, toda to govor je od 1946. leta. Sam govor De Gasperija je posredno dokazal, da je merodajne važnosti stališče Jugoslavije pri tržaškem vprašaju in da je dandanes nemogoče ponavljati, kar se Trsta tiče, D'Anunzijevih podvigov.

Iz dežele modrega Stalina

Na dvorišču neke moskovske palače so našli letak s protsovjetsko vsebino. Policija je begala kot nora. Kak škandal! Prav in tej pariči stanujejo visoki funkcionarji sovjetske birokracije. Policija, ki je bila o dogodku obveščena je takoj modrovala: Ce izhaja ta letak da katere v hiši stanujocih strank, potem je to znak, da so prodrie protsovjetске tendence v samo srce sovjetskega organizma. Priti na sled taki organizaciji pomeni za šefu policije toliko kot najti zlato žilo. Genialni Stalin ne šesti pri nagrajevanju takih uslužencev.

Ce pa prihaja letak od zunaj, je potrebno avtorja še prej najti, ker modri Stalin bo o dogodku gotovo takoj obveščen in krivdo bodo prevaleli na policijo, češ da ni zmožna ničesar izslediti. In priti pri Modremu v nezaupanje pomeni isto kot imeti v žepu nakazilo za Sibirijo.

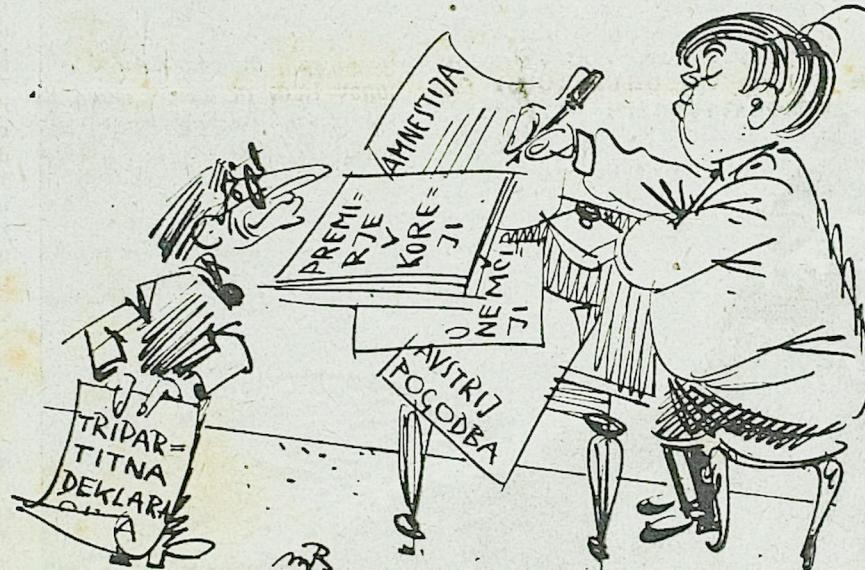
Torej na delo! Razbojnokovski,

V Trstu in v coni A živi od 90 do 100.000 Slovencev, ki tvorijo strnjeno narodno celjto, poleg tega pa je položaj Trsta tak, da je nujno vezan z zaledjem. Tržaško zaledje pa ni Italija. Vsak Tržačan ve, da je Trst pod Italijo popolnoma propadel. Glede na vsa ta dejstva je na zadnjem govoru v Slavonskem Brodu maršal Tito predlagal, da se vprašanje reši tako, da bo s Trstom upravljalo tržaško prebivalstvo ob izmenični upravi Jugoslavije in Italije.

O De Gasperijevem govoru pa je treba povedati še nekaj. Dostikrat smo že upravičeno rekli, da vodi Italija še danes imperialistično politiko. No, v govoru v Vittorio Veneto je to De Gasperi znova potrdil. Med govorom se je bahal, da »se je Italija z zombi borila, da se ne urešničijo jugoslovanske težnje«, da je uspela Italija iztrgati nase nalogo, da se priključi Trst ponovno in Italiji. Ali ni smisel teh besed dovolj zgovoren? Ali ni razvidno, da gre Italiji za ekspanzijo prav tako, kakor za časa Mussolinija in še prej? Te izjave pričajo, da se De Gasperi z vso italijansko politiko vred ponosa, ker je Italija s svojo posestniško politiko »uspela« preprečiti, da si Jugoslavija priključi tisto, kar je njen.

Toda ni samo v tem dokaz italijanske agresivnosti. De Gasperi si je upal pred dnevi predlagati v zvezi z Eisenhowerjevim in pozneje s Churchillovim predlogom za sestanek med velesilami, da bi še Italija prisostvovala kot šesti član na tem morebitnem sestanku. Res je tu vprašanje, če so narekovalci italijanske diplomacije umno prisotni, tako predlagajo. Pomislite, koliko nesramnosti je v tem, da si upato predlagati država, ki je skupaj z Nemčijo povzročila drugo svetovno vojno in toliko gojja v svetu in ki

Podpora tripartitni deklaraciji bi bil nov dokaz sovjetske miroljubnosti — pravi De Gasperi

»Tovarišč Maljenkov — ko ste prav pri podpisovanju — ali ne bi hoteli tudi vi dati svoj glas za naše volitve?«

slušajo nahajal med navzočimi, kar pa detektiv izključuje.

Igra se začne.

Pes upogne svojo modro glavo (v SSSR je vsemobro) in strokovnjakško (v SSSR so vsi strokovnjakških) ovoha stanovalce ter končno zgrabi za hlače Slepakovskega, direktorja neke moskovske ustanove. Čim ga je modro šene Sčenekovski povleko za hlačnice so že prihajale iz zamaščenih direktorjev ust tele besede: »Saj bom vrnil. Res je, da sem vzel iz državne blagajne milijon rubljev, ali to sem nameraval vrniti in bi to tudi sicer gotovo vrnil.« Direktorja so zaprli v klet in preiskava je šla dalje.

Sene Ščenekovski je počnovo sklonilo svojo modro glavo in potegnilo za hlačnice načelnika Tatčevskega. Načelnik je prebledel: »Lanskoletno moko garantirane preškrbe sem prodal, toda verjemeljte mi, da je bila čisto pokvarjena.«

Prizor se je ponovil. Načelnik v klet. Modro šene zopet skloni svojo modro glavo in zapici svoje modre zobe v modre mlače predsednika mesta Rokomauhouskega: »Tisti denar, ki je bil nabran za dograditev spomenika sem dal svoji ženi toda...«

Sprehod PO SVETU

V KROGIH OZN vlada precejšen optimizem glede rešitve korejskega vprašanja. Ti krogi sodijo, da je novi predlog Zdrženega poveljstva precej bližji resoluciji. Glavne skupščine OZN o korejskem problemu, kakor tudi nedavni predlogom severokorejske in kitajske delegacije. Zdrženo poveljstvo je menda odstopilo od svoje prvotne zahteve, da bi bilo treba drugače postopati s severokorejskimi in drugače s kitajskimi ujetniki. Zunanji minister južno korejske vlade pa je izjavil, da bo Južna Koreja sprejela vsako premirje pod pogojem »da se upošteva združitev Koreje in umik kitajskih čet«.

PREDSEDNIK INDIJSKE VLADE NEHRU se bo po povratku iz Londona, kjer bo prisostvoval kronanju kraljice Elizabete, zadržal nekaj dni v Egiptu, kjer se bo sestal z generalom Nagibom.

V Egiptu bodo na kovancih zamjenjali podobo bivšega kralja Faruka s piramido.

Južnofašistična politična organizacija

»Združeno afriško nacionalnozbiranje« je poslala predsedniku azijsko-afriške skupine v OZN pismo, v katerem je zahtevala, da ta skupina sproži v OZN vprašanje gibanja organizacije Mau-Mau. V pismu je rečeno, da »nevarna situacija v Keniji, do katere je prišlo zaradi kršenja človečanskih pravic in neizvanzanega napada proti domačemu prebivalstvu s strani britanske vlade in evropskih doseljencev« predstavlja grožnjo za mir in varnost in da je treba o tem vprašanju razpravljati pred OZN.

FRANCOSKA KRONIČNA VLADNA KRIZA

Že skozi po vojni smo pričeli stalnim vladnim krizam v Franciji. Politični položaj v povojni Franciji je dokaj zapleten. V teh dneh so se zvrstili pri predsedniku Auriolu Piney, Faure, Marie in Paul Reynaud. Ta bo poskušal sestaviti vladu, vendar malo upajo, da bo dobil večino v parlamentu, ker ima kot predstavnik desnice proti sebi komuniste, republikance, radikalne socialiste in judiske republikance.

Pred prihodom naših gostov

(Nadaljevanje s 1. strani)

svojih prospektov in reklam. Mi smo v tem popolni začetniki, vendar upam, da bomo tudi v tej smeri že letos naredili prve korake. Sloveni in Jugoslaviani imamo kvalitetne stvari tako v umetnosti kot v športu, ki jih lahko postavimo pred vsakega. Poleg tega imamo našo tipično folkloro, naj si bo to v pesmi ali v plesu, ki ima le malo konkurenca na svetu. Ta naša folklora naj bi bila tudi izhodiščna točka v naši bodoči turistični reklami. Pri vseh teh stvarah pa bomo morali paziti na to, da bomo naše prireditve res kvalitetne, da ne zdrknemo na drugovrstni nivo, s čimer bi lahko vse pokvarili.

Naše področje ima vse pogoje, da se turizem in gostinstvo razvije v močno gospodarsko panogo. Investicije, ki se vlagajo v to, vejo gospodarstva, se morda najhitreje obražajo v vražajo investitorju. V kratkem času bi lahko na tem področju dvignili število sob skoraj za 50 %, kar bi nam v seziji močno dvignilo promet in rentabiliteto obratov. Ni pa za uspešen razvoj turizma najvažnejša investicija, temveč je najvažnejše delo ljudi. Če ljudje ne bodo znali prijazno sprejemati vsakega gosta, če ne bodo držali reda, snage, če ne bodo znali nuditi zabav in razvedrila, če ne bodo vlijadni, potem ne pomaga nobena še tako velika investicija, niti še tako dobra reklama za naše kraje. Od dela ljudi je odvisno, kako se bodo počutili tuje med nami in od tega dela je tudi odvisno, kakšen bo sloves naših krajev v

inozemstvu. Mi si lahko z našim delom pridobimo prav toliko prijateljev in dobrih propagandistov kot tudi nasprotnikov.

Letošnja sezona je velik preizkusni kamen za naše bodoče delo, istočasno pa tudi merilo naših sposobnosti. S turizmom imajo stike vse veje gospodarstva, zato je važno dole stehernega človeka, da bo gledal gosta, oziroma turista kot človeka, kateremu moramo z našim delom omogočiti čim prijetnejše hivanje med nami.

Volitve v odbore SZDL v koprskem okraju

V nedeljo so prve osnovne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva koprskega okraja izvolile nove odbore. V Piranu je okrog 1.800 članov Socialistične zveze že v zadnjih jutranjih urah izvolilo na petih voliščih nove odbore svojih osnovnih organizacij. Člani SZDL v Piranu so že v soboto olепšali sedeže organizacij in okrasili volišča z zelenjem in zastavami.

Nove odbore in delegate za občinsko konferenco so izvolili v nedeljo tudi v Portorožu, pri Belem Krizu in Sv. Bernardinu, na sedmih voliščih v okolici Izole in v nekaterih krajih dekanke, mareziške in sečevlješke občine.

Volitve v nove odbore Socialistične zveze se bodo nadaljevale še v teden in bodo zaključene v nedeljo.

Sv. Anton

V pondeljek je bil sestanek upravnega odbora splošne kmetijske zadruge, na katerem so razpravljali o nujni potrebi, da dobi zadružna kamion. V zvezi s tem je uprava zadruge že storila potrebne korake na pristojnih mestih, vendar je naletela na gluho ušesa. Zanimivo je, da je sosednja dekanska zadruga dobila nov kamion, čeprav je bil star že dober. Vprašali bi predsednika poslovnega zveze v Kopru, da nam to zadevo malo bolj pojasni, oziroma da nam pove, če se kamioni razdeljujejo po potrebah ali po simpatijah?

Portorož

Dijaki slovenske gimnazije v Portorožu so priredili igro »Dve siroti«. Čeprav je bil to njihov prvi nastop, so bili številni gledalci zadovoljni z njihovo igro. Žlasti so zadovoljili Vera in njena mati ter sin Ivan. Dijaki so imeli tudi preej težav, preden so lahko uprizorili to igro, saj so morali s skromnimi sredstvi sami pripraviti oder in kulise.

Igro »Dve siroti« je napisal prefekt učiteljica v Portorožu. Obravnavata bedo delavske družine iz predvojnih let.

Mladi umetniki nižje gimnazije v Portorožu so lahko za zgrad vsem žalam našega okraja. Češčitamo jim k uspehu in želimo, da bi tudi drugi slti po njihovi poti.

Vrt brez vrtnarja

V SECOVELJSKI DOLINI JE ŠE POLNO MOŽNOSTI ZA RAZVOJ POVRTNINSTVA IN SADJARSTVA

V koprskem okraju se zadnje čase precej razpravlja o desetletnem orientacijskem planu za razvoj našega kmetijstva. Pri tem planu je seveda treba najbolj upoštevati rodovitna področja doline Sečovelje, Karanalunga, Rizane in bonifiko. V teh področjih je namreč največ možnosti za namakanje in za široko proizvodnjo raznih povrtnin.

V tem članku nameravam predvsem obravnavati možnosti za razvoj povrtninstva in sadjarstva v sečoveljski dolini, ki je med vsemi področji našega okraja najbolj prikladna za ureditev novih sadovnjakov in za plantažni sistem. Ta dolina ima okrog 1.300 ha površine, od tega nad 580 ha obdelovalne zemlje. Ostala površina je večidel nerodovitno polje, ki bi se ga dalo posaditi z oljkanji in z drugimi kulturami.

Ce primerjamo proizvodnjo se-

Naprednemu sadjarju je dobro uspešno precepljanje divje češnje.

čoveljske doline v lanskem letu so proizvajajo drugih področij, nas rezultati nikakor ne zadovoljev. Lani so na tem področju odkupili 326.000 kg raznega sadja in zelenjavje, na področju Strunjan pa n. pr. 491.00 kg. v Strunjani, ki ima precej manjšo površino, so torej podelili nad 160.000 kg več.

Vzroki za nizko proizvodnjo v sečoveljski dolini so predvsem naslednji: oddaljenost parcel ob bivališču lastnikov, del zemlje je last oseb, ki se ne bavijo z obdelovanjem zemlje in delno žive tudi izven naše cone in mnogi posestniki te doline so v poletnem času zaposleni v solinah in nimajo dovolj časa za pravilno obdelovanje zemlje. Tako stanejo v dolini povzroča seveda veliko škodo našemu gospodarstvu. Nujno je, da občinski ljudski odbor in splošna kmetijska zadruga to vprašanje skrbno obdelata in vneseta v desetletni plan kmetijstva tudi vprašanje delovne sile, lastništva in vse druge probleme, ki so povezani z napredkom proizvodnje.

V zadnjih letih je okrajni ljudski odbor investiral velike vste denarja v regulacijo reke Dragonje, vendar ne bomo z vloženim denarjem dosegli zadovoljivih rezultatov, če ne bomo vzporedno z regulacijo izvedli tudi regulacijskega načrta celotne doline, arondirati parcele in razjedirati parcele in ravnosistem.

Regulacijski načrt bi moral obsegati celotno vodno omrežje (odvodne kanale in namakalne naprave za področje, ki je predvideno za povrtninstvo) ceste, nove hiše za kmetovce, ki bi se dospeli v dolino, hleva, skladisca za sadje in zelenjavje ter še nekatera druga poslopja.

Arondacija zemlje je brez dvoma najbolj jureča točka. Dokler so vinogradi in sadovnjaki na takoj makih in na prometna sredstva in stroje težko dostopnih parcelah, si je nemogoče zamisliti plantažni sistem v novih sadovnjakih, kakor tudi da bi vinograde obdelovali s stroji. V sečoveljski dolini bi bilo potrebno pripraviti kombinirani načrt, ki bi vse te stvari upošteval. Z ureditvijo arondacije zemljišč bi zmanjšali število delovne sile, laže obdelovali zemljo, zverali produkcijo in znižali stroške.

Glede rajonizacije doline menim, da bi bila površina vinogradov ista kot je danes, površino sadovnjakov pa bi povečali od sedanjih 65 ha na 150 ha. Znamo je namreč, da v se-

čoveljski dolini izvrstno uspeva sadje. Prav tako bi morali povčeti tudi število zemljišč s površino (od sedanjega 1 ha na 120 ha). Hkrati z razširjivo nekaterih kultur pa bi bilo potrebno druge vrste zmanjšati. Predvsem velja to za koruso, pšenico in trstiko. Če že govorimo o rajo-nizaciji, potem je pač treba dati prednost tistim kulturam, ki bodo rentabilnejše na tem področju. Glede zmanjšanja površin trstike od sedanjih 34 ha na 15 ha bi priporomnil, da bi v modernih vinogradih potrebovali mnogo manj trstike kot sedaj in bi zmanjšane površine povsem zadostovale ne samo za sečoveljsko dolino, temveč tudi za vse predele koprskega okraja, kjer le-te ni v zadostni količini.

Vsa ta dela bi izvedli v desetletnem načrtu. Finančna sredstva za izdelovanje načrta in za izvedbo navedenih del naj bi prispevala oblast, vsi drugi stroški pa naj bi šli na breme lastnikov zemljišč, ki bi jim morali preskrbeti potrebne dolgoročne investicijske kredite. Z regulacijo te doline bi bilo potrebno organizirati vodno zadrugo, ki naj bi vodila kontrolo nad razdeljevanjem vode za vzdrževanje vodnih kanalov in celotnega namakalnega sistema. Prav zaradi tega, ker ni danes v dolini take organizacije, nastaja vsaka leto ogromna škoda zaradi poplavljene zemljišč. Vzrok poplav je predvsem v tem, ker se vodni kanali napolnjeni z zemljoi in drugimi predmeti ter voda ne dobi odtoka. Splošna kmetijska zadruga in občinski ljudski odbor pa temu vprašanju doslej nista posvetila nobene pozornosti.

Zakon o zemljiškem skladu

BO UTRDIL SOCIALISTIČNE SILE NA VASI

Prejšnji teden je zvezna Ljudska skupščina sprejela dva važna zakona in sicer zakon o kmetijskem zemljiškem skladu splošne ljudske imovine in o doodeljevanju zemlje poljedelskim organizacijam ter zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Jugoslaviji.

Zakon o kmetijskem zemljiškem skladu predvideva, da mora zemljiški maksimum, tako sedaj kakor v prihodnje, znašati 10 ha obdelovalne površine. S tem se znatno omejuje kapitalistični razvoj na vasi, prepričuje stalno in sistematično izkorisčanje tuje delovne sile, hkrati pa se prenaša težišče našega boja za napredok kmetijske proizvodnje na kmetijsko zadružništvo in na druge oblike kmetijskih organizacij.

Z zakonom o pravnem položaju verskih skupnosti je dobil sistem ločitve cerkve od države, s katerim država priznava vse veroizpovedi in se ne vmešava v njihove zadeve, vendar pa ne dovoljuje, da bi se cerkev vmešaval v državne zadeve, svoj pravni pomen. Zakon bo prispeval k krepitevi zakomitosti in zagotovil pravice in dolžnosti tako verskih skupnosti in njihovih članov, kakor tudi državnih organov.

50-letnica ustanovitve pevskega društva »Skala« v Kubedu

Leta 1903. maja meseca, je bilo v Kubedu ustanovljeno prvo pevsko društvo »SKALA«. Te dni je poteklo ravno petdeset let od ustanovitve. Prebivalci te vasi bodo slavnostno praznovati ta dan. Izvolili so petčlanski odbor, ki vodi vse priprave za praznovanje, ki bo verjetno konec junija. Na proslavi, ki bo praznik vseh vasi občine Gračišče, bo nastopal domači pevski zbor, pevski zbor društva »Sloboda« iz Kopra, pevski zbor iz Dekanov in Ospa ter slovensko Ljudsko gledališče iz Kopra. Številna udeležba je predvidena tudi iz vasi koprskega okraja. Rad.

Koper

Mislimo, da je že skrajni čas, da bi se pristojni forumi pobrigali za postavitev spominske plošče v prostorih bivše kazniilice v Kopru, kjer je trpel pod fašistično knuto mnogo najboljših sinov istraškega ljudstva. Čudno je, da se za to stvar še do zdaj ni pobrigala mestna organizacija Zveze borcev.

Za naš primorski praznik

Cepav smo še daleč od praznika primorskih brigad, narašča zanimanje in radovednost. Tu pa tam se po vseh razgovarjajo o zbiranju in pripravljanju spominov iz narodnoosvobodilne borbe. Nekdanji aktivisti in bivši borci — začetniki upora — so pri tem prevzeli vodstvo. Množične organizacije, Zveza borcev, Društvo rezervnih oficirjev in prosvetna društva s svojimi pevskimi zbori in dramskimi skupinami pripravljajo sporedne za večje okrajne nastope, ki bodo kot nekakva predpriprava za nastop na Okroglici pri Vogrskem. Zveza slovenskih prosvetnih društev je razpisala tekmovanje med dramskimi skupinami okraja. Imenovana je bila komisija, ki bo ocenjevala vse dramske uprizoritve. Tekmovanje bo zaključeno 21. junija. Najboljše dramske skupine bodo takrat na grajene. Prvnognajena dramska družina ba septembra nastopila na Vogrskem. Skupno z vsemi pevskimi zbori iz vse Primorske, bodo nastopili tudi pevski zbori koprskega okraja. Tu pa nastaja majhen zastoj, ker povodovje še vedno kažejo not iz Nove Gorice, odkoder bi jih morali poslati že pred mesecem dni. Nastaja vprašanje, da se okoli 400 pevcev ne bo moglo pravočasno pripraviti za nastop, če not v kratkem ne bodo prejeli.

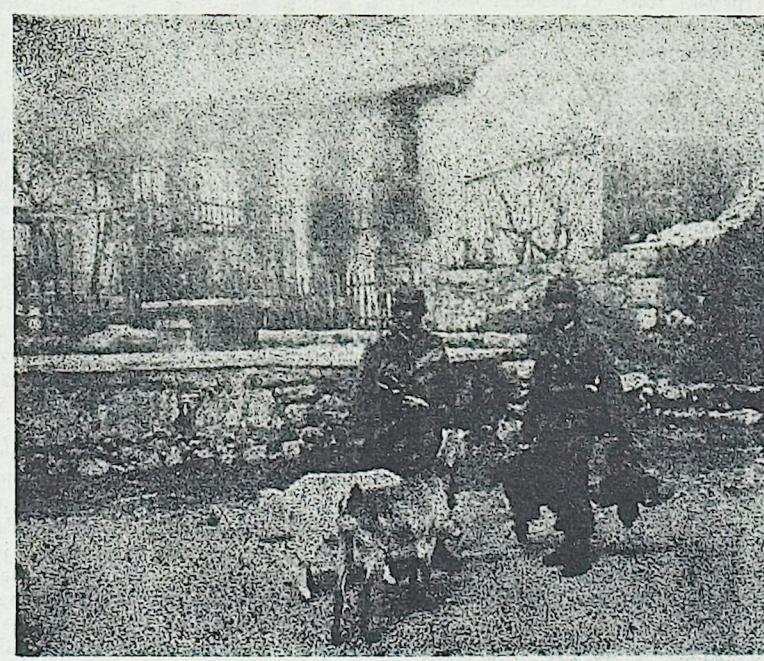
Socialistična zveza in Zveza borcev koprskega okraja sta prevzeli organizacijo zbiranja zgodovinskega gradiva in zapisovanja spominov iz narodnoosvobodilne borbe in iz časov italijanske okupacije. Pri tem naj bi posebno starejši ljudje malo pobrskali še po tistih svojih spominih iz slepih dnev nekdanje Avstrije ter nato iz začetkov italijanske okupacije. Prav gotovo jih se niso zbledeli spomini o začetkih delavskega gibanja, o preganjanju, o aretacijah, o praznovanjih. Prvi majev, itd. Na dan naj pridejo vsi še skriti arhivi ilegalnega tiska, fotografije iz vasi, slike počeganih vasi in fašističnih ter domobranskih grozodejstev. NAJ SPREGOROVI — SPLOŠNA LJUDSKA SODBA IN OBSODBA, NAJ SPREGOROVI — PRICE VSEH GROZODEJSTEV IN ZLOČINOV, KI SO JIH VSI OKUPATORJI POVZROCALI NASIM LJUDEM IN NASI ZEMLJI TU OB MORU.

Na obletnico padca Mussolinijevje Italije, 22. julija bo v Socerbu velika okrajna prireditev. V Brkinih na Kozjanskem bo 7. junija veliko zborovanje. Tam je bilo med na-radoosvobodilno borbo področje

Odbor za proslavo 10. obletnice Kočevskega zabora opozisce slovenskega naroda, poziva vse odposlance, ki so se tega zboru udeležili, da pošljajo svoje podatke najkasneje do 5. junija t. l. na Glavni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Tomšičeva ul. 9, Ljubljana. Podatki naj obsegajo: ime in priimek, rojstne podatke, sedanje stalno bivališče in službeno mesto ter okraj (mesto) in okrožje, koder so bili izvoljeni kot odposlanci.

Ker tisti del arhiva Kočevskega zabora, iz katerega bi bilo mogoče napraviti, popoln seznam udeležencev ni v celoti ohranjen, prosimo vse tovariše odposlance, da poleg svojih podatkov pripoje tudi imena vseh tistih, ki se jih iz Zbora spominjajo.

Pripravljalni odbor za proslavo 10. obletnice 1. Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju

Uboji, požigi in ropanje po slovenski zemlji — to so bila dnevna opravila fürrerjevih naddljudia. Nacisti z noropanjem blagom pred požgano hišo.

vseh drugih v preteklosti, ki so nas podjarmljali tisoč tristo let, od kar smo tukaj naseljeni, nam niso mogli dati luči in kulturnega doma.

Kratko je spregovoril tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora Koper, ki je prebivalcem Loparja čestital na tej veliki pridobitvi, podprtih še, da sovpada otvoritev tega kulturnega doma z 61. rojstnim dnevom tov. Tita in zaključil, da ima vsaka politična akcija namen, da vlivamo in utrjujemo v nas vero v same sebe in vzbujamo ljubezen do naše zemlje.

Pri kulturnem delu je sodelovala godba iz Marezig. Spored je obsegal recitacije in nastop pevskega zabora društva »Svoboda« iz Kopra pod vodstvom tov. Lovea. Zbor je zapel več pesmi. Ob zaključku so prebrali pozdravno resolucijo tov. Titu, v kateri se prebivalci vasi Lopar zahvaljujejo za njegove odločne besede v zadnjih govorih in mu obenem čestitajo k 61-letnici rojstva.

Novi kulturni dom ima danes z vso opremo nad 4 milijone din vrednosti. Ima veliko dvorano za prireditve, posebno sobo za knjižnico in sobo za potrebe krajevih organizacij. Vaščani so pred domom uredili obširen prostor, razširili cesto in zasuli veliko jamo. Tako so istočasno dali vasi lepo zunanjost.

V Brkinih bodo odkrili prvi spomenik padlim v NOB

Vsi Brkinici se svečano pripravljajo na velik partizanski tabor, ki bo v Kozjanah v sečanskem okraju dne 7. junija t. l.

Na ta dan bodo proslavili III. bataljon Južno-primorskoga odreda, ki je v tej vasi pred 10. leti dne 13. marca 1943 vodil hude borbe proti stokrat močnejšemu fašističnemu italijanskemu okupatorju, ki je takrat v velikih trumah in z motoriziranimi edinicami drvel v Brkini, da bi iztrebil v teh vasih vsake partizansko gibanje in misel na svobodo.

Borbe so bile zares hude, toda našim četam se je vseeno posrečilo prebiti se iz železnega obroča. Pri Kozjanah se je tega dne prebijala 3. četa III. bataljona. V teh hudih borbah je padlo 6 borcev in 1 borčka te čete.

Imena teh 6 borcev, ki so že pred 10. leti žrtvovali svoja mlada življenja, bodo zapisana na spomenik v Kozjanah skupno z 9 padlimi borci iz Kozjan, ki so padli v NOV in še 4 drugimi vaščani, umrli v zleglasnih nemških taboriščih.

Pozivamo vse borce in aktiviste, ko so se borili v Brkinih, da na ta dan pohite v Kozjane, v Brkine, nepozabne v težkih in veselih časih naše velike narodnoosvobodilne borbe.

V. J.

POCASTITEV SPOMINA PADLIH UCITELJEV V GORNJIH OTAVAH

Ob dvajsetletnici šole v Gornjih Otavah pri Begunjah nad Cerknico je prebivalstvo počastilo tudi spomin padlih učiteljev Metoda Meriča in Viktorja Šinkovec, ki so jo ubili italijanski fašisti dne 24. julija 1942. Oba sta bila zavedna učitelja in predpadnika Osvobodilne fronte od njene ustanovitve.

Odkritja spominske plošče se je udeležilo večje število pokojnikovih sorodnikov, prijateljev in znancev in velika množica prebivalstva iz Gornjih Otav in sosednjih vasi. Najprej je mladinski pevski zbor z njime gimnazije v Cerknici zapel pesem, domači šolski upravitelj pa je orisal živiljenjsko pot ob teh učiteljih. Zatem je sekretar okrajnega komiteja ZKJ Matevž Hace počastil spomin vseh borcev, ki so padli po notranjih hribih za boljšo prihodnost naših narodov.

Po odprtiju spominske plošče so člani Zveze borcev iz Begunj izstrelili častno salvo, domači dekleti — nekdanje učenke ob teh padlih učiteljev — pa so zapela pesem »Žrtvame. Pred ploščo sta položila venec tudi dober Meričev prijatelj kmet Jože Zalar iz Dol. Otav in v imenu Državnih učiteljev Liliya Bogomil. V imenu Zveze borcev iz Begunj je govoril Ludvik Urbas.

Tako so se v Otavah dostenjno odložili spomin ob teh padlih učiteljev, ki sta bila med tukajnjim prebivalstvom zelo prljubljena. S.

TRENTA SOČA KRN in TRIGLAV vabijo

... planine sončne, ve moj raj...

Bovško s Trento in Sočo je eden najlepših turističnih krajev Slovenije. Turist lahko pride s potom na Mosta na Soči z avtobusom po dolini zelenomore do Soče. Vse lepa pa je pot, če potuje peš. Res se je težko odločiti za eno ali drugo. Dolina je tako slikovita, da turist ne ve, ali bi opazoval peneče se Sočo, ali pa romantično okolico z mogočnimi, visoko v nebo strelčimi vrhovi gor.

Srpnenica je prva vas, ki jo srečamo na poti. Leži v dolini med Polovnikom in Stolom. Prezeti naravnih lepot na posebno Bošvškega vintgarja. »Suša« si začelimo, da bi nekaj napravili za olješanje svoje kraje, ki ga označujejo načrte ozke vzporedne ulice. Največje delo pa je ureditev Bošvškega vintgarja — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za nekaj pedik nižji. Obra bregova so kar kopljata v zelenju, med njima pa brzi plitvi strugi Soče, ki je v kotanjah vse bolj zelen. Pašniki kar blestijo v smaragdnom zelenju. Objame nas pravljeno okolje — domovanja Zlatoroga. Kot na dlanli blizu kipi v nebo prednari Pihave. Prislonjki se blesti v snegu, v sončnih žarkih se kopljata Mojstrovka in Razvor. Mogeno, ponosen, čudovit pa zakipi pred namis gospodar v vintgarju — romantične soteske, polne manjših slapov in briz. Prijetna izletniška točka, ki jo je lahko dosegli iz Srpnenice, je tura na Stol (1637 m), ki je poleti pokrit z starodavnim trdnjavami na vrhu. To je bovska soteska imenovana »Kluža«. Trdnjava so prvi zgradieni Benečani, ki so po razpadu Oglejske patrijarhije zasedli Furlanijo in postali mejasi Tolminske. Zgradili so jo kot obrambo proti Turkom, ki so ob koncu 15. stoletja večkrat nadlegovali. Gorisko in leta 1478 dokončno na Koroško. Trdnjava, ki je bila od takrat že večkrat prenovljena, predstavlja sedem deset let umaknile velikemu

strugu. Turist piše in piše skalo na visokom krasotom. Ne ve, kje bi ustavil oči, ali na belini snega, modrini Soče ali mlekmeh v sočni zelenji pašnikov. Cuti, da je zasebil v kraj, ki je vreden imena Zlatoroga. Nekote mu hujajo vzhiki: »To je biser med biseri! To je tista čudovita — in naša Trenta!«

Prijevoz na Sočo je na Logu. Temu kraju kvarijo lice zapuščene italijanske vojašnice, ki pa se bodo

čez nekaj let umaknile velikemu

strmi stremi. Turistično olješevalno društvo se zelo trudi, da bi obiskovalcem nudilo čim več ugodnosti in prijetja oddihu za oči in telo. V Bovecui imajo turisti v hotelih »Kanin«, »Golobar«, »Mangart«, »Planika«, »Grantavec« in gostilni »Kanjevec«, »Razor«, »Sočat« in »Bogatin«, ki skupno premorejo 100 postelj. Letos bosta tudi hrana in postrelja taksi, da se res ne bo treba nikum pritoževati.

Tukaj je Bovec s strmo dviga Svinjak, (1637 m), s svojo obliko močno spominja na Matterhorn, le da je za

Pred zaključkom sezone gledališča za Slovensko Primorje

Gledališče Slovenskega Primorja zaključuje svojo sezono 1952-53. Še mesec dni in vrata gledališča se bodo zaprla, če lahko tako eremo, za Slovensko primorsko gledališče, ki potuje iz kraja v kraj. V juniju bo gledališče postavilo na oder študentovsko komedijo Hodge-a »Dež in vihare«. Premiera bo verjetno v Postojni, uprizorili bodo kake tri reprize, ostale reprize po Slovenskem Primorju pa bodo sledile že v novi sezoni 1953-54.

Obracun, ki ga bodo letos dali gledališki ljudje, bo bogat in z jasnim liciem bodo stopili pred primorsko ljudstvo. V 315 dneh sezone bodo dali 100 predstav ali na vsake tri dni eno. Do sedaj je gledališče dalo 94 predstav in to od ene ponovitve in petih novitet. Predstave Primorskega gledališča je obiskalo 28.000 ljudi, ali vsak šesti Slovenec osvojenega Primorja. Gledališče je na svojih turnejah prevozilo nad 10.000 km in obiskalo vse večje kraje od Bovca do Kopra. Toda uspeh gledališča ni samo v suhih številkah pa naj bolje te še tako velike. Gledališče se je z nadčloveško silo borilo ne samo za obstoj gledališča, ne samo za materialno osnovno in za obiskovalce, temveč v enaki meri tudi za umetniško izražanje, za dostojno podobo poklicnega gledališča. Priznanja, ki jih je gledališče prejelo med sezono (darilo Vladimira Dedijera, nagrada Centralnega odbora sindikatov Jugoslavije, omogočeno gostovanje v Ljubljani, poziv za sodelovanje na gledališki festival v Celju) so potrdila za ta dejstva in pravilno pot, ki jo gledališče hodi.

Izkusenje, ki si jih je letos teater pridobil so zelo velike in na podlagi teh bo hčil naprej. Pokazalo se je, da je bila tudi repertoarna politika precej pravilna in vsekakor se bo program premier, predstav in turnej za prihodnjo sezono izbiral ter urejeval na podlagi letošnjih izkušenj. Na turnejah in gostovanjih so gledališki ljudje doživeli mnogo lepega, toda tudi mnogo gremkega in težkega. Najbolj gremko je bilo, da nekateri vodilni ljudje dolgo časa niso hoteli priznati Primorskega gledališča kot centralnega gledališča za Slovensko Primorje, da v začetku ni bila zagotovljena materialna osnova, da so bile predstave tehnično zelo šibke, da ni bilo plač in drugo.

Težave so bile zaradi pomanjkanja kadra, nekulturnih prevozov, mraza na poti in v dvoranah. Grenkoba in težave so gledališke ljudi preko mere izmučile fizično in psihično. Komaj že čakajo počitnic. Toda ostala je le utrujenost, grenkoba in težave so že pozabljenne, kot da jih je izbrisalo spomladansko sonce. Tudi utrujenost bo prešla, ostal pa bo trajno lep spomin.

V teh tristopetnajstih dneh je bilo tudi marsikaj narobe, narobe v ljudeh samih. Gre za to, da bodo gledališki ljudje pri obračunu upoštevali tudi to in si iskreno pogledali v obraz, v oči in še globlje v srce. S starimi napakami ne moremo iti v novo sezono.

Največji uspeh gledališča je, če je dvorana polno zasedena in če ljudje prisluhnejo dogajanju na odru, če jih tudi dogajanje prevzame, če ga doživevamo razumejo. Na svojih turnejah so igralci, tehnik in režiserji srečali najrazličnejše ljudi. Gledališče si je pridobilo mnogo prijateljev. Ko je meseca februarja z gledališčem potoval član ljubljanske Drame tov. Stane Potokar, se ni mogel načuditi nad sprejemom gledališča v Dutovljah in nad zanimanjem za gledališče v Novi

Gorici. Njegovo začudenje je bilo toliko večje, ker je gledališče uprizorilo težko Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«.

V bodoče gledališče ne bo moglo priti v vsako vas. V nočem načrtu predstav bodo upoštevani samo večji kraji s primernimi odri. Pred upravo gledališča se postavlja zelo odgovorna naloga, kako to vprašanje pravilno rešiti. Naši obiski so iz dneva v dan bolj zaželeni. Recimo! Kanal ob Soči nima niti primerne dvorane, niti primernega odrja. Letos ni bil planiran za obiske. Toda upiraj se, če se moreš. Gledališče so enostavno pozvali in obiskalo jih je dvakrat. Sprejem je bil čudovit. Želja, da jih še obišejo je spontana in prihaja v enaki meri od kulturno-prosvetnih delavcev, od nameščencev, kmetov in upravnika hotela, ki gre ansamblu na roko. Potem Idrija. Letos niso planirali veliko predstav v Idriji, vse pa tako kaže, da bo treba prihodnjo sezono planirati v Idriji od vsake novitet po tri reprize. Odnos Idriječanov do gledališča je prijateljski. Se več. Gledališče prispe v Idriji in takoj jih sprejme delegacija kulturno-prosvetnih delavcev. Pozdravijo ga žene, zamerijo, če gledališki ljudje ne sprejmejo, da so njihovi gostje doma. Ta se potрудi, da razkaže zanimivosti mesta in okolice. Drugi predlaga, da se gledališče preseli v Idrijo, če saj je to največji kraj na Primorskem. Tej izredni pozornosti se je gledališče malce oddolžilo na ta način, da jim je dalo 23. aprila t. l. premiero »Draga Ruth«. Premieri so prisostvovali gostje iz Ljubljane, med drugimi tudi tov. dr. France Klobar, rektor Akademije za igralsko umetnost. Obisk na premieri 549 ljudi. Na splošnem željo je gledališče dalo v Idriji še eno reprizo »Krog s kredco«. Obisk 513 ljudi. Posebno je razveseljivo še to, da vidiš na predstavi mnogo delavcev in mladine. Se to: Idrija spada v Tolmin-

ski okraj, ki za Primorsko centralno gledališče vse do danes še ni dal prav ničesar.

Se nekaj bi rad čenil. Obisk v Celju. V Celju se od 19. maja do konca meseca vrši gledališki festival ob prilikl otvorite nove gledališke hiše, ki velja za eno najlepših v Sloveniji. Slovensko primorsko gledališče je bilo tudi povabljen, da sodeluje na festivalu. Gledališče je gostovalo s Klubundovom dramo »Krog s kredco«. Dalo je dve predstavi. Za ansambel Pirmorskega gledališča je bilo to gostovanje velik dogodek. Celjani so Primorce izredno prisrčno sprejeli in dvakrat do kraja napolnili hišo; V imenu mesta Celja, v imenu uprave celjskega gledališča in v imenu celjskih kulturnih delavcev je gledališke ljudi iz Primorja pozdravil ravnatelj prve celjske gimnazije Tine Orel. V svojem pozdravnem govoru je naglasil težke delovne pogoje, v katerih ustvarja Primorsko gledališče, naglasil je skupno borbo Štajercev in Primorcev proti največjemu sovražniku slovenskega naroda fašizmu — nacizmu. Hitler je smatral Spodnjo Štajersko za sestavni del nemškega Reicha, tako kot je Mussolini smatral Slovensko Primorje za sestavni del Italije.

Celjsko in Primorsko gledališče imata izredno važno poslanstvo, širiti kulturo in pravstvo med svojim ljudstvom ter tako krepiti politično in patriotsko zavest Štajercev in Primorcev. Pri tem je eno gotovo. Gledališče se lahko razvija samo v primerni hiši. Naj bodo uspehi Primorskega gledališča še tako lepi in njihova rast še tako zavidiljiva, če ne bodo imeli lastne hiše, se bodo lepega dne v svojem poletu zaustavili in njihov korak bo nujno usmerjen k padcu in likvidaciji. Kulturni dom v Novi Gorici je najprimernejša rešitev in stvar vseh Primorcev, da se ta dom čimpreje dogradi. H.

„HOLLYWOOD“

»HOLLYWOOD«, NOVA PREMIERA KOPRSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA

Četrta premiera letošnje sezone koprskega Ljudskega gledališča je bila komedija Romana Niewiarowicza »Hollywood«. V tej komediji igrajo le štiri osebe. Osrednji ljudbeni zgodbni se pridružuje zaključno življenje Hollywooda, osebne drame probivalec tega slavnega

filmskega mesta. Menagerja Tompsona je igral Ernest Zega, mlada, nedebudna igralca Mary in Jacka Majda Skrbinskova in Viljem Tomšič, nekdanjega filmskega zvezdnika Nielsa pa Janez Varšek. Igro je kot gost režiral Lojze Štandeker.

(Nadaljevanje s 7. strani)

V tem žalostnem letu je morebiti poginilo v teh gozdovih veliko drugih ljudi, a sam ne vem zakaj, popolnoma sem bil prepričan, rečem vam, prepričan sem bil, da sem naletel na glavo te nesrečne blaznice.

In zdajci sem vse razumel in uganil. Zapustili so jeli na tej žimnici sredi mrzlega in samotnega gozda; zvesta svoji fiksni ideji, se je pod gosto in rahlo snežno pernicu prepustila smrti, ne da bi premaknila roko ali nogo.

Potem so jo bili požrli volkovi.

In ptice so si bile iz volne razcefrane postelje napravile gnezda.

To žalostno mrtvaško kost sem si spravil za spomin. In želim, da bi naši sinovi nikdar ne doživelvi vojne.

Ljudska pravica spet dnevnik

S 1. junijem bo začela izhajati »LJUDSKA PRAVICA« spet kot dnevnik, in sicer kot

Slovenska izdaja »BORBE«

Ta novi dnevnik bo prinašal obilo zanimivih, poučnih člankov in vesti, tako iz inozemstva, kjer ima »Borba« številne dopisnike in sodelavce, prinašal pa bo tudi zanimive prispevke iz vseh delov države.

S tem, da bo »Ljudska pravica« izhajala dnevno kot sestavni del »BORBE« v slovenskem jeziku, bo objavljala najvažnejše članke in vesti iz tega našega centralnega glasila, približno polovico prostora pa bo zavzemalo gradivo iz življenja v Sloveniji. Ni nam treba posebej poudarjati, da bo novi dnevnik imel stalne zanimive rubrike, kot so komentarji, dnevna kronika, pisma uredništvu, zanimivosti iz znanosti in tehnike, roman v nadaljevanjih, žensko in mladinsko stran in podobno.

Slovenska »BORBA«

bo izhajala dnevno v precejšnjem obsegu, in sicer na 16 straneh. Mesečna naročnina bo 250 din, posamezna številka pa bo veljala 10 din.

Prepričani smo, da bo slovenska »BORBA« vsakogar zadovoljila, zato se takoj naročite nanjo. Postala vam bo najboljši prijatelj in vam pomenila dragocen stik s svetom ter dajala vendo pravo podobo našega gospodarskega, političnega in kulturnega življenja.

Naročila naslavljajte na upravo »Ljudske pravice« — slovenske izdaje »Borbe«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2, poštni predal 42.

Predavanje prof. Lavriča v Kopru

Dne 23. maja je predaval v Kopru akademik in prvi dekan slovenske medicinske visoke šole, šef kirurške klinike v Ljubljani, prof. dr. Božidar Lavrič. Njegovo predavanje pomeni izredni kulturni dogodek v treh ozirih: radi vsebine in strokovne višine predavanja — radi vsebine in strokovne višine predavanja — radi vsebine, ki so mu jih je posrečilo navezati med zdravniki, ki so ga prišli poslušati iz vsega Slovenskega Primorja, iz Trsta, Buja in Pulja — in radi profesorjev jasnih pogledov na bodoči razvoj zdravstvene službe ob naši obali.

Prof. Lavrič je kot vodilni slovenski kirurg, ki si je pridobil dragocene izkušnje v medicinskih centrih Evrope in Amerike in utrdil strokovno višino ljubljanske kirurške šole z energijo in delavnostjo. Nastopanje in slovenskega organizatorja, brez dvoma poklican, da govorí o napredku kirurgije po drugi svetovni vojni. Poudaril je splošne medicinske pridobitve, ki so v tem času omogočile njen izredni vzpon, predvsem antibiotika, moderne anestezijo, transfuzijo krvi, pravilnejšo presojo bolnega organizma in izdatnejšo pomoč bolniku pred operacijo in po njej, z postoperativno nego in z rehabilitacijo. Kljub vsej moderni tehniki v veliki kirurgiji danes ne odloča zgolj ročna spretnost in doveršenost aparatom, temveč MISEL, oprava na temeljito znanje in izkušnje. Kljub vsej specjalizaciji in delitvi dela mora upoštevati kirurg ČLOVEKA kot individualno in socialno bitje. Kirurgi v modernih ustanovah so povezani s praktičnimi zdravniki na temeni in živo zainteresirani na znanju in napredovanju vseh zdravstvenih delavcev.

Zdravniške dolžnosti so ostale v etičnem oziru v glavnem neizpremenjene — od Hipokratove prisegе do majnovejše ženevsko zdravniške zaobljube — čiste in jasne v načelih v vsakdanji praksi pa odvisne od vsakdanjih težav, sredti katerih je potrebno medsebojno sporazumevanje in osobno napredovanje. Prof. Lavrič vpliva v tem smislu preko svoje kirurške šole, preko medicinske visoke šole v Ljubljani in od letošnjega leta dalje tudi preko bolnic v Izoli, ki jo vodijo njegov najboljši učenci. Profesor je operiral v izolanski bolnici kot inštruktor za kirurgijo v LRS. Izrazil je priznanje ustanoviteljuju bolnice, Tržačanomu dr. Štruklju in dr. Hlavatiju in vsemu osebju ter kazal obenem bodoči razvoj do centralne bolnice za južni del Slovenskega Primorja in za severno Istro.

Na koncu je zadonela pesem: »Dragi Tito, ki te vse pozdravlja. Vsa mladina te srčno pozdravlja, draži nas tovaris Tito, ti nas vodi v borbo plemenito. Tito, naš tovaris Tito!«

Ob tekmovanju, ki je bilo prvo te vrste, pa bi radi povedali nekaj zapažanj. Smer zdrževanja mladine v zboru in teh v skupne nastope je oravilna in jo je treba pozdraviti. Raven petja pa se mora nujno izboljšati. Tudi kar se tiče programa, naj bi bil bolj načen. Če naj se predrite imenuje tekmovanje, naj ima vsak zbor predpisane pesmi, po katereh bomo lahko res presodili njihov uspeh. Vsekakor pa je tudi to tekmovanje lepo uspelo.

MLADINA POJE

Kdor je hodil v nedeljo zjutraj po Kopru, je videl vrsto nasmejanih obrazov, ki jim je kipela mladost iz žarečih obrazov. Ustavil sem enega izmed pionirjev, ki je hitel proti koprskemu gledališču. »Danes bomo priredili tekmovanje pionirskih zborov, mi je dejal. Radoveden, kaj je pripravila naša mladina, sem usmehnil korak za mladim, navdušenim fantiem, ki mi je spotoma hitel praviti: »Veste, to tekmovanjem smo pripravili za 61-letnico rojstva našega maršala Tita.«

V gledališču si videl mladino iz mesta in vasi. Tu so bili pionirji iz Kopra, Sečovelj, Sv. Antona, Čežarjev, Boršta, Dekanov, Kort in še in še bi lahko naštevali vasi, od koder so prišli na skupno proslavo takole velikega praznika. Tu je bila mladina osnovnih šol in mladina gimnazij. Slovenci in Italijani, ki so hoteli vsi dodati svoj delež k čim večjemu uspehu te slovesnosti.

Vsak zborček se je predstavil z dvema ali tremi pesmimi. Nekateri so se odrezali bolj, drugi spet manj, vsi pa so peli z veseljem, kajti pokazali so, kaj so se naučili v teku šolskega leta. Kakor je takole tekmovanje pozitivno, je pa še bolj vzpodbudno, saj smo slišali mladino, ki je zatrdno obljubila, da bo tudi ona med zborčki, ki bodo po kvaliteti na prvem mestu. Njihovi vzgojitelji so pa tudi sklenili, da bo drugo leto pričeli mnogo prej. Drugo leto mora imeti ta prireditve še vse dostojnejše lice. Pesmi so se vrstile, najprej narodne, potem umetne, eno, dvo- in troglasne. Veseli smo, ker smo videli, da naša mladina goji pesem že v mladih letih.

Na koncu je zadonela pesem: »Dragi Tito, ki te vse pozdravlja. Vsa mladina te srčno pozdravlja, draži nas tovaris Tito, ti nas vodi v borbo plemenito. Tito, naš tovaris Tito!«

Ob tekmovanju, ki je bilo prvo te vrste, pa bi radi povedali nekaj zapažanj. Smer zdrževanja mladine v zboru in teh v skupne nastope je oravilna in jo je treba pozdraviti. Raven petja pa se mora nujno izboljšati. Tudi kar se tiče programa, naj bi bil bolj načen. Če naj se predrite imenuje tekmovanje, naj ima vsak zbor predpisane pesmi, po katereh bomo lahko res presodili njihov uspeh. Vsekakor pa je tudi to tekmovanje lepo uspelo.

Dne 2. junija 1953 ob 20. uri se vrši v Mali dvojni Ljudski gledališča v Kopru
JAVNA PRODUKCIJA UČENCEV GLASBENE SOLE V KOPRU
Nastopajo učenci oddelkov za klavir, violinu, solopetje in pihala.
Predprodaja vstopnic v knjigarni »Li-pa« v Kopru.
VABLJENI!

**B
LA
Z
N
I
C
A**

V VSEMIRJE!

Najbolj fantastični načrt vseh časov - Umetno vsemirske telo in vsemirski mehaniki - Fantazija ali znanost?

Zadnje čase veliko slisimo o skočnji poletih v vsemirje in če naj verjamemo »vsemirskim« strokovnjakom, je potreben le še primern strel in bomo lahko odleteli. Tudi mi smo že pisali o preročanjih, da bo čez deset let polet na Luno navadna stvar. Luno imajo takoreč že »v žepu« in zdaj se ukvarjajo s poleti na Mars. Pisali smo tudi že o gradnji neke nove rakete, ki naj bi krožila v vsemirju kot satelit Zemlje. In kaj je na vsem tem resnica, kaj je fantazija in želje? Kaj nam govorijo dejstva in praktični uspehi pri igraditvi vsemirskih raket?

S poskusnimi raketami so dosegli do zdaj povprečno višino 160 km. Samo enkrat je uspel dosegli višino 400 km. Toda to je še veliko premalo! Zato bi morali najprej začetno hitrost rakete zvišati za osemkrat, da bi se osvobodila zemeljske privlačnosti. In celo s tem bi dosegli le hitrost krožnega letenja. Da bi raketo usposobili za polet skozi vsemirje, bi bilo treba povečati hitrost še za 11 km na sekundo.

Eden najbolj znanih strokovnjakov s tega področja je Nemec Werner von Braun, konstruktor znane nemške rakete V2. Zdaj živi von Braun v Ameriki in namerava startati na Mars, toda ne z zemlje, ampak z njene umetnega satelita. Ta satelit naj bi krožil okoli zemlje v višini 1730 km in bi prišel okoli nje vsaki dve uri. Ko bi ta novi »Zemljin mesec« dobil hitrost krožnega vrtenja, bi stalno krožil okoli nas, prav tako kot Luna.

Toda kako bi vzdignili to umetno vsemirske telo? Braun pravi, da bi morali izstreliti 950 raket na to višino. Vsaka teh raket bi nosila del materiala, ki je potreben za izgradnjo vsemirske postaje. Potem bi vsemirski mehaniki — tudi ti bodo nekoč obstajali — krožili okoli Zemlje in sestavljali novi satelit.

RAKETE TEŽKE KOT EIFFELOV STOLP

Vse to sicer zveni precej enostavno, toda do danes nam še ni uspelo izstreliti ene same take rakte. Po proračnih bi bila taka tristopnica raketa težka 6.400 ton (Eiffelov stolp v Parizu ima okrog 7.000 ton). Ta ogromna raka, široka bi bila okoli 20 metrov, se sestavlja pa pet šestin iz pogonskega materiala — hidracina in solitrne kislino. Izpraznjeni tenki rakete bi bili odvrženi s pomočjo padal. Če bi šlo vse v redu, bi prišla taka čudo-raketa v višino 1.730 km višine in se osvobodil nepotrebrega tovora za polovico teže. Tako olajšana raketa ladja bi se

z ostankom pogonskega goriva vrnila na zemljo. Pri tem bi zmanjševala hitrost letenja, da se ne bi začgala v zemeljski atmosferi. V tem času bi prvi temelji bodoče vsemirske postaje krožili okoli Zemlje in ne bi padli, ker jim je raketa dala hitrost kroženja. Vedno nove rakete bi dvigale na to višino dele vsemirske postaje, dokler ne bi bila gotova baza, na kateri bih se lahko dvignil človek ter zapustil Zemljo. Za to bi bila potrebna hitrost 40.000 km na uro ali z drugimi besedami 35-kratna hitrost zvoka.

TAJNE VSEMIRJA

Taka vsemirska postaja bi postala ogromnega pomena za znanost. Z nje bi mogli s teleskopom opazovati svet zvezd, veliko bolj natančno, kot to zmoremo danes. Lahko bi tudi raziskovali ultra in visoko frekvenčne valove, ki prihajajo iz kosmosa. In šele takrat bi lahko z gotovostjo rekli, ali bi človeka bitja kdaj lahko zapustila Zemljo.

Polet na Mars bi predvidoma trajal tri leta. Toda mnogo stvari je

še zaviti v skrivnostno temo. Ali bi človek sploh lahko živel v prostoru, kjer je deluje zemeljska privlačnost? Kako bo zdržal njegov krvni obtok in prebavn sistem? Računati moramo na mnoga razčrščanja.

Toda vse to ne straši optimistično nastrojenih učenjakov. Lahkomisne obljube pa bi bile, če bi pred javnostjo skrivali težave, na katere bodo naleteli, ko bodo svoje fantastične načrte začeli uresničevati.

IZVRSTNI BRIVEC

Ali se lahko pri vas dobro obrjem?«

»Oh, seveda, kar izvolite! Gospod, ki je bil pred vami, je bil tako zadovoljen, da je rekel: ,Tako je enkrat!«

V RESTAVRACIJI

Gost: »Ko bi vsaj v četrtek prišel k vam!«

Natakar: »Vam je tako zelo všeč pri nas?«

Gost: »To ravno ne, ampak tale riba je bila takrat najbrž Še sveza.«

Medved - mravljinčar je čudna in nenavadna žival in vendar mu ne moremo reči, da je grd. Nasprotno. Priznati je treba, da je zanimiv pojav v živalstvu. Dolg je 1,3 metra, rep pa je košat, zelo podoben konjskemu, meri en meter in ga nosi pokoncu, ukrivljenega proti hrbitu. Medved - mravljinčar hodi podnevi po stepi in išče mravljišča, ponoči pa se skriva v grmi, kjer tudi prespi. Ima zelo razvit voh, ostali čuti pa so slabo razviti. Če je napaden, se brani kot medved in objame sovražnika z nogami in ga poizkuša razpraskati z ostrimi kremlji. Medved - mravljinčar soroden je mravljinčar - pritlikavec, ki meri komaj 20 cm. Prav tako dolg je njegov rep, s katerim se obeša na drevo. Ta je v nasprotju s prejšnjim nočna žival. Živi v pragozdrovih ob reki Amazonki.

Mac Carthy vprašujejo, od kod ima denar

Zloglasni senator Mac Carthy, sodobni »veliki inkvizitor« Zedinjenih držav Amerike, pred katerim trepetajo mnogi pošteni in napredni Američani, je tudi sam prišel na vrsto. Ta »idealist«, ki hoče Ameriko radikalno očistiti, nima čistih prstov. Kajti v Ameriki je poleg njegove komisije, ki išče »komuniste, tudi komisija, ki se ukvarja s kontrolno bogastva in dohodkov posemneznih senatorjev. S tem hočejo preprečiti, da ne bi senatorji prejemali denarja in zagovarjali zakone, ki prijajo tistim, ki jih plačujejo. Znano je tudi, da lahko senator potroši za volilno agitacijo 5.000 dollarjev, če pa porabi več, je znak, da ga nekdo finansira, ker ima za to interes. Ta komisija zdaj raziskuje tudi dohodke Mac Carthy.

Dalje je komisija ugovorila, da je Mac Carthyeva družina porabila za volilno agitacijo 17.600 dollarjev, toda ugovorila je tudi, da bi bil na vrsto Mac Carthyeva osebna last. Seveda nastane vprašanje: kdo mu je dal ta denar?

Zato je senatska komisija za kontrolo dohodkov povabilo Mac Carthyja naj odgovori na vrsto vprašanj ter pojasni od kod ima svoje ogromne dohodke. Toda Mac Carthy ni prišel, ker se mu ni zdele vredno, na pismeni poziv pa je odgovoril, da smatra ta vprašanja za »žaljiva!«

Toda če Mac Carthy pokliče na odgovor kakega Amerikanca, ki ga smatra za »komunista«, se ta mora zagovarjati in ne sme reči, da je ta poziv zanj žaljiv!

Toda vsi pričakujejo, da komisija za kontrolo dohodkov ne bo klonila in se vstrašila Mac Carthyjeve arroganci ter bo gnaša stvar do konca. Kajti vsi vedo, da Mac Carthy nima dohodkov samo iz večjih ali manjših konkretnih uslug, ampak da je direktni eksponent tistih krogov, ki se redijo od vojne psihoze, od »vojne živece« in od mednarodnih napetosti. Tem krogom pa Mac Carthy odlično služi.

GOLDWYN BRANI CHAPLINA

Znani filmski producent Sam Goldwyn se je odkrito postavil v obrambo Charlieja Chaplina. Pravi, da obžaluje »grobno tišino«, s katero je Amerika sprejela Chaplinovo odločitev, da se ne bo vedel vrniti v ZDA. Goldwyn je rekel: »V vsem Hollywoodu ni bilo nikogar, ki bi se oglasil v Chaplinovo obrambo. Vse, kar je sledilo njegovemu odločitvi, je bil le molk. Zato je čas, da spregovorim odkrito: po mojem mnenju je Chaplin največji umetnik, ki ga je doslej imela Amerika. Zdaj, ko je odšel, ni v Hollywoodu nikogar, ki bi ga nadomestil. Chaplin poznam že dvajset let in vem, da ima trdne in neomajne nazore — on je liberalc.«

Na tiskovni konferenci je Goldwyn izjavil, da se ne boji političnih protiudarcev, ki jih bo lahko izvala njegova obramba Chaplina. »Važno je samo to, da že nekdo reče resnico in to brez strahu,« je še dodal Goldwyn.

PREBRISANEC

»Matija, zdaj je tira ena, sola pa se je končala ob dvanajstih. Kje si bil do zdaj?«

»Neka gospa je izgubila petdeset dinarjev.«

»In kaj to tebe briga? Iz šole moraš naravnost domov.«

»Saj nisem iskal, jaz sem samo stál na petdesetaku, dokler ni odšla.«

so zaradi razpadanja ali ugrizkov morskih psov ušli in tako je ostala mrtva teža, ki jo je vrtinča proti dnu oceanu. Na našem popotovanju smo že bili opazili več takih velikih okostnjakov, ki so jih nibe povsem očistile, toda ta žival je še bila cela, razen razporka na trebuhi. Naši vodniki so nas potegnili s seboj, da nas ne bi padajoča gmoča pokopal, ko so pa uvideli, da se to ne bo zgodilo, so obstali in mirno čakali. Zaradi naših steklenih oklepov nismo mogli slišati udarca, toda moral je biti silovit, ko je ogromno-telo treščilo na

podobne onim v velikih ražvalinah ob Nilitu. Tudi glave stebov, ki so imele obliko lotosa, so bile popolnoma iste. Za nas je bilo vse to čudovito doživetje, ko smo tako hodili po teh prostranih dvoranah, katerih podobi so bili sestavljeni iz mramornatega mozaika in v katerih so se nahajali visoki kipi, ki so se vsepopsov dvigali v temne višave, in ko smo videli ogromne srebrne kaste jeguljev nad našimi glavami ter prestrašene ribe bežati na vse strani pred lučjo, ki nam je kazala pot. Hodili smo od dvorane do dvorane in naši pogledi so se ustavljali na vseh sledovih razkošja ter tiste poltene brezumnosti, zaradi katere je bilo, kot govoril starodavna legenda, to ljudstvo pahnjeno v pogubo. Nekaj manjša soba je bila prekrasno obložena z biserovino, tako da se je še celo sedaj leskatala in prelivala v vseh barvah, če se je svetlobni žarek zaustavil na njej. V enem kotu je bila bogato okrašena ploščad in ravno taka postelja, oboje iz rumene kovine. Verjetno je to bila spalnica kake kraljice, toda sedaj je ob postelji ležala ostudna in črna sipa, katere gnušno telo se je dvigalo in padalo enakomerno, počasi in stalno, tako da je izgledalo kakor zlotohotno sreco, ki je še utripalo v središču zaklete palače. Bil sem vesel in moja tovariša niso mānji, ko so nas naši vodniki odpeljali spet ven. Mimogrede smo si še bežno ogledali razvaline amfiteatra in nabrežje s streljinikom, kar je dokazovalo, da je mesto bilo nekoč morsko pristanišče. Kmalu smo zapustili te zlovesče kraje in se podali spet ven na bolj prijazno podmorsko planjavo.

Toda naši pustolovščin ni še bilo konec, kajti pripetilo se nam je nekaj, kar je enako vznemirilo naše spremjevalec in nas. Bili smo že prav blizu doma, ko je eden naših vodnikov s strahom pokazal navzgor. Ko smo pogledali v tisto smer, se nam je pokazala nenavadna slika. Iz temnega mračka voda se je pojavljala ogromna, črna gmoča, ki je naglo padala dol. Na prvi pogled se nam je zdelo kot neka brezoblična masa in šele ko se je približala svetlobi, smo lahko videli, da je to bilo truplo velikanske ribe, ki se jevrazpočila, tako da je pri svojem padanju vlekla svoje črevese za seboj. Plini, ki so jo brez dvoma napihnili v gornjih plasteh oceana,

dno oceana. Videli smo, kako je morska grez bruhičila v višini, kot je bilo blato, če trečimo vanj skalo. Bil je kit, glava, dolg čez dvajset metrov, in iz živahnih, tem veselih, kretenih podmorskih prebivalcev sem sklepal, da bodo kitovo olje in

Ko smo končali pot vzdolž bazaltnih čeri, smo se napotili proti našemu cilju. Siva planjava pred nami je bila pokrita na tem mestu z nepravilnimi grščki in velikimi izboklinami, ki so nam pričali, da je pod njimi ležalo veliko, starodavno mesto. Grez bi ga zasula za vedno in polnoma, kot je lava zasula Herkulaneum ali pepel Pompeje, da niso preživeli prebivalci Atlantisa izkopal k njemu vhoda. Ta vhod je bil dolg in nagnjen uskok, ki se je končal na široki ulici z odkritimi poslopji na vsaki strani. Zidovi teh poslopov so bili tu in tam razpotrčani in razjemanji, ker le-ta niso bila tako trdn zgrajena kot Atlantis. Njihova notranjost pa je bila večinoma prav takšna, kakršna je bila, ko jih je zadel katastrofa, če izvzamemo vsakovrstne spremembe, ki jih je morska voda povzročila v notranjih prostorih. Naši vodniki nas niso prav nič silili, da bi si ogledali prva poslopja, temveč smo morali hiteti na prej dokler nismo dosegli do onega, ki je po vsem videzu odvidno bil velika městna utrdba ali palata, okoli katerer se je razprostiralo vse mesto. Stebri, stolpi, s skulpturami bogato okrašeni napustki in stopnišča in stropnišča in zgradbe so prekašali vse, kar sem doslej videl na zemlji. Dejaj bi, da bi se lahko z njo dali primerjati samo ostanki svetišča v Karnaku pri Luxorju v Egiptu. Zanimivo je to, da so okrasni in na pol izbrisane rezbarije v vseh podrobnostih bile

Kitova duša in goreče srce

(Iz zbirke »Eskimske pravljice iz Alaske«, zbral raziskovalec sv. tečaja Knut Rasmussen).

Zivel je nekdaj prevzeten in nesposetem krokar. Dvignil se je visoko nad odprto morje in letel daleč, daleč... Končno se je utrudil a nikar ni več videl zemlje, da bi se odpočil, samo morje, neskončno morje... Peruti so mu omahovale, omedleval je in padal nižje in nižje. Tik pred njim se je pokazal iz morja velikanski kit. Krokar je bil tako iznenaden, da je splahutal naravnost v odprto kitovo zrelo.

Za hip je bilo vse temno, okrog njega je šumelo in kapljalo in že

je mislil, da mora umreti. Omahovaje je capjal dalje in se znašel v lepi, udobni hiši, kjer je bilo toplo in svetlo. Na klopi je sedela lepa mlada žena in pripravljala luč. Rekla je: »Dobrodošel, gost si mi, le obljubiti mi moraš, da mi izpolniš eno samo željo. Nikoli se ne smeš dotakniti te svetilke!« Krokar, ki je bil srečen, da si je rešil življenje, je hitel zatrjevati: »Ne, ne, nikoli se ne dotaknem svetilke!« Sedel je na klop, zrl okoli sebe in se čudil, kako lepo in čedno je bilo vse v mali hišici, kot v stanovanjih ljudi, samo čuden nemir je opazil na mladi ženi. Nikoli ni dolgo časa sedela, hitro je vstala, šla skozi vrata in se v kratkem zopet vrnila, a kmalu je bila ponovno zunaj. »Kaj te tako vznemirja?« jo je vprašal krokar. »Oh, življenje, življenje in dihanje!« je odgovorila žena. Toda krokar tega odgovora ni razumel.

Polagoma se je popolnoma umiril, pozabil je na svoj strah. Začel je postajati radoveden. Mislil je: »Kaj neki mora biti, da se jaz ne smem dotakniti svetilke!« In vsakokrat, ko se je mlada žena odstranila, se ga je lotevala vedno večja želja, prelomiti dano obljubo. Končno pa le ru mogel več krotiti svoje radovednosti. Ko je šla žena iz hiše, je skočil k luči in se je dotaknil. V istem hipu je planila mlada žena in pada na obraz ter se ni več dvignila. Svetilka je ugasnila.

mast znali vsestransko izkoristiti. Zapustili smo mrtvega kita in se prav zadovoljni — bili smo pač utrujeni in izmučeni — znašli zopet pred izrezljanimi vrati na strehi ter končno stali zdravi in nepoškodovani, brez naših steklastih oklepov, na blatnih tleh vhodnega prostora.

Nekoliko dni kasneje, po tisti predstavi, med katero smo prikazali na platu prebivalcem potopljenega mesta svoje doživljaje, smo prisostvovali svečani in zelo resni prireditvi, na kateri so nam jasno in nadvse zanimivo pripovedovali preteklo zgodovino tega nenavadnega naroda. Ne bom se hvalli, da so to predstavo priredili izključno za nas. Zdi se mi bolj verjetno, da so te dogodek javno prikazovali od časa do časa, da bi ostali ljudem v čim trajnejšem spominu in da je bil del predstave, na katero so nas povabili, samo vmesna igra dolgotrajne verske slavnosti. Naj bo že kakor koli, opisal jo bom točno tako, kot se je odvijala.

Odpeljali so nas v isto veliko dvorano ali gledališče, kjer je že dr. Maracot na platu prikazal naše dogodivščine. Vsi prebivalci mesta so že bili tam zbrani. Nam so odkazali, kot že prvič, častna mesta pred samim velikim svetlim zaslonom. Po dolgotrajni pesni, ki je bila najbrž neke vrste patriotska pesnica, je stopil zelo star in sivolas mož, ki so ga navzoči pozdravili z burnim ploskanjem in ki je bil nekakšen narodni zgodovinar ali letopisec, do žariščne točke ter začel prenašati na, svetlo platio niz slik, ki so prikazovale razcvet in zaton njegovega lastnega naroda. Zezel bi vam samo dočarati živost in tragičen razplet teh slik. Moja dva tovariša in jaz smo izgubili čut za čas in prostor, tako smo bili zaverovani v gledanje, medtem ko so gledali, presunjeni do dna, stokali ali pa jokali, ko se je pred njihovimi očmi odvijala tragedija, ki jim je govorila o propadu njihove domovine in o uničenju njihovega rodu.

Prvi prizori so nam pokazali staro celino v vsej njeni slavi, tako kot jo je izročilo ohranilo v zgodovinskih pričevanjih očetov in sinov. Gledali smo pred seboj bogato in valovito zemljo, ogromno v njeni razsežnosti, prepreženo z rekami in bistrumnimi namakanimi napravami, s prostranimi žit-

Krokar se je začel kesati svojega dejanja, a bilo je prepozno. Blodil je v krvi in maščobi in vroče mu je bilo, da mu je perje odpadalo. Taval je skoraj zadušen v kitovem trebuhu in šele sedaj je razumel, kaj se je zgodoval.

Mlada žena je bila kitova duša, ki je pri vsakem dihu odsila iz hiše na sveži zrak in njeni srce je bilo svetilka z velikim, mirnim plamenom.

Krokar ni vedel, da se tudi lepo in dobro lahko razbije in uniči. Kajti orn sam je bil trdoživ in nesposetem. Zaradi te svoje nesposetnosti je sedaj moral boriti v temi in krvi za lastno življenje.

Končno se mu je posrečilo najti izhod skozi katerega je prišel in tako se je znašel umazan in oskubljen na hrbitu mrtvega kita.

Nastal je vihar in truplo kita je potiskal proti obali. Ribiči so ga opazili. Stopili so v čoln in veslali ponj, da se polasti njegove maščobe in mesa. V trenutku ko je krokar zagledal ljudi se je spremenal v grdega, majhnega in skuštrnega moža.

Ribiči so povedali, da se je iz gole radovednosti dotaknil kitovega srca in s tem uničil nekaj lepega in dobrega. Prevzeto se je šopir: »Jaz sem usmrtil kita! Jaz sem usmrtil kita!«

In v očeh ljudi je postal velik in spoštovan mož.

A. PLESCEJEV:

VNUČKA

Babica, si mala
tudi ti bila,
rada cvete brala,
rada letala?

Si igrala z lutko
tudi ti se? Kaj?
Si imela rutko,
lase kakor zdaj?

Tudi jaz bom taka,
babicam, kot ti.
Nočem, da enaka
majhnam bom vse dni.

CIKA-JOVA ZMAJ:

ČE BI . . .

Ce jelen imel bi krila,
to bi urna ptica bila.

Ce bi punčka živa bila,
sama šivala bi krila.

Ce bi hlebec padal z neba,
vsak imel bi, kar mu treba.

Ce bi z mlekom tekla Sava,
nič bi ne veljala krava.

Ce bi vedno bil le maj,
bi peči vse dali v kraj.

Ce bi čisto bilo prase,
boljše bile bi klobase.

Ce bi... kar ne more biti —
pa ni treba goroviti

Dve križanki

1	2	3
2		
3		

1	2	3
2		
3		

BESEDE POMENIJO VODORAVNO IN NAVPIČNO:

- 1 dragocena tekočina
- 2 živalski izrastek
3. moško ime
1. pevski zbor
2. osebni zaimek
3. otok v Kvarneru

LEŠNIKI

- 158) V sodcu brez obroča,
bela in rumena moča.
- 159) Sviga — švaga — čez dva
praga.
- 160) Nikdar ni bila in nikdar ne
bo, uganite, otroci, kaj je to?
- 161) Zlatega zajčka sem ujel
zlatega zajčka v srebrno na-
stavo;
on pa, ne bodi len, hop, hop,
skoči na steno, s stene na
strop.
- 162) Žolt je lonček,
bel pokrovček,
pokrovčka ne odkrijem,
iz lončka se napijem!

Posta strica Mihe

Ze pred časom je priomala k meni debela kuverta. Ko sem odpril sem bral:

Kaj dela naš pionirski odred?

Naš pionirski odred šteje 32 pionirjev. Vsi smo člani Rdečega križa, pionirske organizacije in smo tudi zavarovani. Tudi mi pionirji pridno pomagamo pri nabiranju zdravilnih zelišč in s tem pomagamo domovini pri izgradnji socializma. V soli se pridnd učimo, doma pa moramo obdelovati polja in opravljalci vsa druga dela, ker po večini nimamo očetov. Zato se tuji učiti ne utegnemo tako, kot bi se moral. Kljub temu se bomo potrudili da se naučimo čim več.

Načelnica našega odreda je Tekavec Marija, njena namestnica pa Kovačič Verica.

Toda motite se, ljubi moji, če mislite, da je to bilo vse, kar so mi poslali cajnarski pionirji. Veste, kaj je bilo še v pismu? Druga številka »Našega listka«, ki ga izdajajo cajnarski pionirji. V tem listu (ki ga sam napišejo) objavljajo spise, pesmice, smešnice in uganke, prav vse pa je lepo ilustrirano z barvnicami. Kaj pravite, ali imate tudi vi kaj takega? Priložili so v pismu tudi svoje šolske proste spise »Moj dom« in »Naša vas«, tako da sem spoznal Cajnarje in njegovo okolico. Ko bom prebral vse še enkrat bolj natančno, bom tudi objavil najboljše spise, da spoznajo tudi drugi naši mali braclci, kako se tradijo in delajo cajnarski pionirji.

V svojem polnem predalu neobjavljene pošte sem našel tudi pismo BEZEK VERE iz POSTOJNE:

Danes Ti pišem svoje prvo pismo. V četrtek smo gledali film o zdravstvu. V prvem delu sem videla muhe, kako prenašajo razne bolezni, v drugem pa je zbolela mala deklica, ker je jedla jabolko, ki ji je padlo na tla in ga ni potem nič umila. V tretjem delu filma pa smo videli, kako se umije gospodinja, preden gre kuhat kosiilo.

Pozdravljen stric Miha!

Frav razveselilo me je tvoje pisem, Verica! Saj imam v Postojni že toliko malih prijateljev, ki so pridni dopisniki našega kotička in zdaj si še ti pomnožila njihove vrste. Tudi drugi so mi že že umila. V tretjem delu filma pa smo videli, kako se umije gospodinja, preden gre kuhat kosiilo.

Pa je zopet na vrsti Postojna! Še eno pisemce od MANKOC TATJANE iz POSTOJNE: Takole piše:

RESITEV UGANK IZ PREDZADNJE STEVILKE

- Dve križanski: 1) kit, 2) Ivo, 3) tok.
1) bor, 2) oba, 3) rak.

Dragi stric Miha! Zelo sem bila vesela, ko sem videla, da sem v Jadranu. Tudi mamica in atek sta bila vesela. No, pa ti bom danes spet napisala nekaj vrstic.

V nedeljì sem videla igro »Snežuljčica«, ki so jo igrali dijaki nižje gimnazije iz Postojne. Tudi v osnovni šoli bomo igrali proti koncu šolskega leta.

Pa moram še enkrat povedati, da ste pionirji v Postojni kar pridni. Ko pa boste igrali tisto igro na koncu šolskega leta, Tatjana, le ga tudi ti ogledala. Pa še kaj mi piši stricu, kdaj bo. Mogoče si jo pridem ogledat, če bom le imel časa. Na vsak način pa mi napiši, kaj in kaj ste igrali! Velja?

JENČEK LADO iz STRMCE mi je poslal poleg rešitev križanke in lešnikov še čarobni lik, ki ga je sam sestavil in ljubko risbo. Tako žal mi je, dragi Lado, da risbe ne morem objaviti, ker si jo narusal na črtanem papirju. Drugič moraš vzeti prazen, bel papir. Zato pa tvoj čarobni lik prav gotovo objavim in upam, da si naši mali tiganjarki ne bodo z njim preveč belli glave.

Med številnimi pisemci pa sem našel tudi dopisnico DEBEVEC VANJE iz HRUŠEVJA, kjer pravi, da je že pred časom prejela moje darilce, pa se mi še ni zahvalila, ker je bila odsotna.

Veš, draga Vanja, stric Miha je zelo radoveden in zato mu napiši, kje si bila in kaj si delala. Prepričan sem, da bo to zanimalo tudi druge naše dopisnike, saj vsi radi slišimo o tujih krajin in o potovanjih. Torej velja, lahko pričakujem tvojo pismo?

Med rešitvami ugank, ki sem jih prejel ta teden so bile na prvem mestu rešitve ugankarjev PIONIRSKEGA ODREDA iz OREHKA pri PRESTRANKU in PIONIRSKEGA ODREDA s SV. TROJICE. No, ker sem pionirskemu odredu pri Sv. Trojici že poslal nagrado, moram nagraditi pač tudi pridne pionirje iz Orehka, kajti prav vsi so rešili križanki pravilno. Torej v kratkem prejmete po pošti dario stricu Mihe! In ko sem potem zaporedi in čaril med listki z napisanimi imeni, sem izvlekel listek, na katerem je pisalo: DODIČ IVAN-KA, uč. III. razr. osn. šolo Orehek pri PRESTRANKU. No, vidite, dragi moji mali ugankarji, tudi Sreča, četudi ima zavezane oči, kot pravijo, je izbrala pionirko iz Orehka in tako potrdila mojo odločitev. Zdaj pa vas vse skupaj prav lepo pozdravljam!

Stric Miha

Prikazala se je nova slika. Videli smo reformatorje na delu, ki so poskušali odvrniti narod od njegove pokvarjenosti in ga privesti nazaj v tisto višje življenje, ki so ga bili pozabili. Videli smo jih, resne in častitljive može, kako so zaklinjali in prissili ljudstvo, toda videli smo tudi, kako so jim smejni in se jim rogali prav tisti, ki so jih hoteli rešiti. Posebno pa smo lahko videli, da so bili ravno žreci Baala, torej svečeniki, ki so postopoma dopuščali, da so zunanje oblike blišča in verskih obredov nadomestile notranji duhovni razvoj, ki so najbolj nasprotovali reformatorjem. Toda tisti se niso dali gnati v kosti rog in niso izgubili poguma. Nadaljevali so s svojimi poskusi, da bi rešili ljudstvo in njihovi obrazi so postajali resnejši in celo preplašeni, kot obrazi ljudi, ki jih plava pred očmi strašen privid in na katerega bi radi opozorili svoje bližnje. Nekateri od njihovih poslušalcev so prisluhnili njihovim besedam in bilo jih je groza, toda ostali so se s smehom odvračali od njih in se še bolj pogrezali v močvirje zla. Prišel je pa trenutek, ko so se reformatorji obrnili stran od teh, ker so se prepričali, da ne morejo ničesar doseči, in so prepustili te pokvarjene ljudi njihovi usodi.

Potem smo pa užrli čudne prizore. Videli smo reformatorje, človeka duhovno in telesno izredno močnega, ki je bil voditelj vseh ostalih. Bil je bogat, vpliven in je imel neko moč, ki je izgledala nadzemeljska. Videli smo ga, kako je zapadel v neko zamknjenje, kot da bi bil v razgovoru z višjimi duhovci. Bil je to Človek, ki je dal svoji deželi tisto znanost, ki bo služila kasneje za izgraditev zavetnika pred bližajočo se nesrečo. Videli smo pri delu tisoče in tisoče delavcev, debele zidove, ki so rasli iz tal, medtem ko so množice brezkrbrnih meščanov vse to opazovali in se norčevali iz teh, po njihovem mnenju, jalovih in trudapolnih mer previdnosti. Videli smo druge ljudi, kako so z njimi razpravljali in mu prigovarjali, da bi bilo laž za nj

NAŠI OTROCI - NAŠA PRIHODNOST

Teden matere in otroka je eden izmed tistih praznikov, ki si je brez truda in predpisov utrl pot med množice in se udomačil v slehernem sreču. Vsako leto ga praznujemo, vsako leto se nanj pripravljamo s polnimi rokami dela, s tremnim in kričenim preudarkom, če smo storili za mater in otroka vse, kar smo mogli in kar smo bili dolžni storiti. Mati in otrok sta v središču pozornosti vse družbe.

Zato poklanjamamo otroku, ki raste in se vzgaja za novo socialistično skupnost, in prav tako materi, ki je njegova prva negovalka in vzgojiteljica, ob njunem prazniku naš najlepši in najtoplejši pozdrav. Iskreno želimo, da bi mati začutila naše najgloblje priznanje in spoštovanje, ki ga zasluži zaradi svojega odgovornega poslanstva, želimo pa tudi, da bi že danes mogli dati otroku nekaj tiste sreče, sonca in lepote, ki bo otroku socialistične prihodnosti vsakodnevni delež.

Misel na mater in otroka, skrb za družino in skrb za njen pravilen in miren razvoj, to je naša velika naloga. Ker pa ne moremo opraviti vsega hkrati, se vsako leto odločamo, kakor pa nakazujejo potrebe, za reševanje nekaterih najvažnejših problemov. In kadar skušamo dokazovati, da smo za mater in otroka še vse premalo storili, mislimo navadno na to, da je še vse premalo raznih otroških v mladinskih ustanov. To vsekakor drži, pa vendarle je tako gledanje preozko in enostransko. Osnovni pogoj za dobro zaščito matere in otroka je vzgoja in prosvetna žena samih, kajti od njih je odvisno ravnanje z otrokom in njegov način razvoja.

Umrljivost naših dojenčkov je še vedno relativno velika in temu ni kriva slaba prehrana, ampak nepravilna nega in nepravilna prehrana dojenčka, katere pa tudi ni vedno krivo pomanjkanje sredstev. Natančna analiza nam je pokazala, da je umrljivost najmanjša v tistih okrajih, kjer je največ otroških posvetovalnic in kjer jih materje s pridom obiskujejo. Še vedno pa je problem v tem, da se žene rajši ravnavajo po raznih vrzah, kakor da bi vprašale za nasvet najbližjo zdravstveno usta-

novo ali prosvetljeno ženo. Če bi nam uspelo primerno dvigniti higienike in zdravstvene ravni vseh naših mater in deklet, ki hodo matere, in pravzaprav vsega prehivalstva, bi veliko laže govorili tudi o pravilni vzgoji, ki je še veliko težja nalogi kot higienika in zdravstvena nega najmlajših. Zato bo zdravstvena in splošna prosvetna žena ena izmed naših glavnih nalog, dokler ne bom sleherne poučili o važnosti higiene.

Ko smo govorili o potrebi zdravstvene prospective matere, smo nehoti s tem že povedali problem nege najmanjšega otroka, ob katerem je važno tudi vzgojno vprašanje. Naši malii cibibančki niso vabijo v svoj krog, prosijo nas razvedrila, zabave in varstvo. Ceste so polne teh naših malčkov, plezajo čez ograje, prevračajo kozole in se naposledi vsi znajdejo na kakšnem umazanem dvorišču, kjer stikajo po smeteh ali pa se v najboljšem primeru zberejo na bližnjem igrišču, če ga seveda imajo. Tako brezkrbno preživljajo svoja otroška leta. Manj brezkrbno pa spremljajo ta njihov življav matere, ki vsek dan razmisljajo, ali naj bi peljale otroka s seboj na trg, v trgovino, k mesarju ali v druge lokale, ali naj ga "zapro" v stanovanje, potem pa tretpetajo, kdaj bo napravljen kaščno neumnost ali pa bo jokal? Matere ne vedo, ali naj ga pusti na koncu njive, na kateri delajo, ali naj ga vzamejo z družino in gozd po listje in podobno? Ta problem je bil vedno pereč, saj se je mnogo otrok brez varstva že ponesrečilo, po osvoboditvi pa se je ta problem varstva in vzgoje zaradi večje zaposlenosti žena še bolj zaostril. Pa ne gre tu samo za problem varstva, otroci sami teže h kolektivnemu življenu in k igri, kar je tudi priprava za sožitje v šoli in v kolektivu sploh.

Skrb za otroka nas sili še dalje. Poletje je tu, šolske počitnice in vročina. Otroci si želijo sonca, vode, zraka in zelenja. Nudimo jim radost in zdravje, zaposlemi materi pa zagotovilo, da bo otrok del počitnic. Skrb za otroka nas sili še dalje. Poletje je tu, šolske počitnice in vročina. Otroci si želijo sonca, vode, zraka in zelenja. Nudimo jim radost in zdravje, zaposlemi materi pa zagotovilo, da bo otrok del počitnic.

ŽENE po svetu

SRECANJE Z INDIJSKIMI ŽENAMI

Sredi lanskega decembra je odšla petčlanska jugoslovanska misija dobre volje na obisk v Indijo kot gosti indijske vlade. O bivanju v Indiji je bilo mnogo govorja in pisano po naših časopisih. Članica misije, tov. Vida Tomšičeva, pa je povedala nekaj vtipov, ki jih je na potovanju dobila o življenu indijskih žena. Takole pravi med drugim:

Osnovno obeležje življenga indijske žene je skupna težka usoda indijskega ljudstva. Zadnja desetletja je preveval Indijo boj za osvoboditev izpod 150 letnega kolonialnega gospodarstva Anglezov, kar je bila doba najhujšega izkorisčanja. To revolucionarno gibanje najširših ljudskih množic je začelo in vodil Mahatma Gandhi. Vrsta dogodkov med in po drugi svetovni vojni je prinesla osvoboditev tudi Indiji leta 1947. Toda vse hude posledice tuje nadvlade s tem se niso bile odpravljene. Zato ima še danes obiskovalce Indije vtiš velike bede, v kateri živi vse indijsko ljudstvo. Stalne, periodične lakote ogrožajo življeno najširših plasti, kajti Indija je gospodarsko zelo zaostala dejela in njenata naravna bogastva so neizkorisčena. Danes šteje Indija okrog 360 milijonov ljudi in večina se bavi s poljedelstvom, kajti Anglia je zajezila industrijski razvoj dejele. Tako imajo napredni ljudje Indije veliko dela...

V Indiji je tisočletja star sistem kast, ki ljudi strogo loči. Ljudje se ženijo in može samo vsak v svoji kasti. Nova indijska ustava strogo prepoveduje vse kastne razlike, toda za resnično odpravo bo treba novih generacij.

Indijski zakon sklepajo starši in sorodniki ženina in neveste. Zakoni se sklenejo že zelo zgodaj, saj je bila še pred nedavnim povprečna starost nevest 10 let. Ministrica za zdravstvo pri centralni vladi je rekla, da jim je z velikimi naporji

preživel pod varnim nadzorstvom. To lahko dosežemo z organiziranjem dnevnih letovanj v bližini mesta, kamor bi zlasti šolski, pa tudi večji predšolski otroci, odhajali zjutraj in se proti večeru vračali domov. Dnevna letovanja so važna dopolnitvena kolonijam in pionirske taborenjem, ki jih ni vedno mogoče organizirati dovolj na široko.

Letošnji teden matere in otroka praznujemo v dobi temeljitega počabljanja demokracije in prenašanja vse širših gospodarskih in družbenih funkcij na same množice, kar mora naposled imeti močan vpliv tudi na delo, ki se tiče zaščite matere ter otroka. In če se tu pa tam pojavijo napake in nepravilnosti, s katerimi so prizadete žene in matere, opozarjam na njih pristojne forme, ki jih bodo sproti odpravili. Kajti mi korakamo s krepkimi, zanesljivimi koraki naprej v socializem in s konstruktivno kritiko odpravljamo napake, ki se na tej poti nujno pojavljajo, že zato, ker smo prva država, ki je stopila na pot resnične demokratizacije gospodarstva in državne uprave.

Če se ob teh napakah pojavljajo razne parole o tem, da naj se žena vrne k ognjišču, da naj bi močje dobili za ženo posebne doklade, je to le znamenje, da moramo problemu žene in matere posvetiti še več pozornosti. Še bolj moramo opozarjati na važnost udejstvovanja žene v javnem življenu, na mnajnost ustanavljanja cele vrste uslužnostnih podjetij in ustanov, ki bi ženo razbremeni drobnih gospodinjskih poslov, da bi se daže posvetila vzgoji svojih otrok in svojemu poklicnemu delu in da ne bi omahovala pod težo skribi in nalog, ki jih mora opravljati danes. Ker pa nam je jasno, da bo šel razvoj nujno v to smer, ker gradimo socializem in ker je socializmu potrebna tudi enakopravna žena, nas vse napake in težave ne nadajo malodušjem, temveč nas krepijo v borbi za čimprejšnjo zgraditev soicalističnih pogojev življenga.

Tri obleke enostavnega kroja, učinkovite pa so po barvni kombinaciji in okusnih okrasih.

Zakaj starši ne obiskujejo prireditve svojih otrok?

Naravno dejstvo je, da se povod starši zanimajo za delo in uspeh svojih otrok. Tudi tisti, ki se za kulturne prireditve sploh ne zanimajo, prihajajo vsaj na prireditve, na katerih nastopajo njihovi otroci. Radi tega je nerazumljivo, zakaj je bilo v nedeljo predpoldne, ko so v Ljubljanskem gledališču v Kopru nastopili pevski zbori raznih šol, tako malo staršev, da bi jih lahko prešteli na prste. Prireditve se je zato vršila pred otroci, ki so napolnili vse prostore. Nekaj starejših oseb, ki so pozneje prišli, so moralni stati. Nikogar ni bilo, ki bi jim ponudil prostor. Nikogar pa tudi ni bilo, ki bi miril te otroke, ki so ves čas predstave delali takšen nemir, da niti spredaj sedeči niso mogli razumeti napovedovalca in zato se ni vedelo, kdo poje in kaj poje. Pri tem nemiru so nekateri otroci prekoračili že vse meje, vendar ni bilo, kakor rečeno nikogar, ki bi te razgrajajo miril, ali jih postavil na sveži zrak.

Najvažnejše vprašanje pri tem je, zakaj ni mogoče pri otroških prireditvah doseči vsaj kolikor toliko znosne discipline. Nujna naloga vzgojnega činiteljev bi bila v tem, da otroke uči, dostojnega obnašanja pri vseh javnih prireditvah in v javnih prostorih sploh. Če so lahko otroci mirni in dostojni v cerkvi, zakaj ni mogoče doseči takšga obnašanja tudi na drugih mestih?

Postojske žene se pripravljajo na „Teden matere in otroka“

Postojske žene že prav živahnopravljajo organizacijo "Teden matere in otroka", ki bo od 1. do 7. junija letos. Ustanovile so poseben odbor, ki se bo brigal za to proslavo, za predsednika pa so postavile moškega, tovarnika Kalinška, poslovodjo trgovine "Triglav" v Postojni.

Odbor si je zadal v nalogu organizacijo različnih prireditv v tem tednu. Poudarek bo na kulturno-pravilnem delu v mestu in na vasi, prireditili pa bodo tudi zdravstvena predavanja.

Organizatorji "Tedenca" bodo tudi prireditili v domu kulture odrško igro, katere čisti dobiček so namenili za obisk kina, ki bo tiste dni predvajal mladinske filme — tudi na pobudo odbora. Dobbiček pa bo končno šel za obisk pionirskega gozda in majhno pogostitev najmlajših. Tedaj bodo skupaj obiskali tudi grobove padlih borcev, nekateri preživeli horci bodo pripravovali dogodek iz NOB.

V okviru "Tedenca" bo nekoliko prireditve, žene bodo obiskale bolne tovarišice in zlasti partizanske sirote in njih pogostile.

Odbor že vsestransko dela, posebno pa se zdaj bori za finančno ter materialno sredstva, da bo lahko v celoti izpolnil zamišljeni program. Nekatera podjetja in ustanove so že obljubile svojo pomoč in mnogi ljudje bodo pomagali s svojim sodelovanjem.

Brko

stih. V tem pogledu bi morali sovelovati vsi, starši in učitelji.

Pri organizacijah takih šolskih prireditvev je druge navada, da se najprej za otroke priredi poseben nastop, kot nekakšna generalna poskušnja, medtem ko je sama prireditve namenjena staršem in drugim odraslim, otrokom pa samo v njihovem spremstvu. Če bi tudi pri nas uveli takšen način dajanja šolskih prireditvev in če bi bila tudi reklama boljša, bi končno le dosegli, da bi take prireditve obiskovali odrasli, katerim so predvsem namenjene.

M. G.

Teden matere in otroka v koprskem okraju

Plan dela za teden matere in otroka:

- 1) Razstava rib in ročnih del v Kopru v okrajnem merilu.
- 2) Sahovski turnir med mladino.
- 3) Ureditve vsaj enega otroškega igrišča.
- 4) Več predstav lutkovnega gledališča.

5) Zdravnički bodo pregledali otroke v otroških jaslih v Kopru in Izoli, v Mladinskem domu, v dijaškem domu v Kopru in v Pomorskem tehnikumu v Piranu.

6) Pregled poslovanja ustanov t. j. mladinskih zavodov in predlog za ev. ukrepe za izboljšanje.

7) Vzpostavljene bodo ponovno otroške posvetovalnice v Šmarjah in Marezigah.

8) Zdravnika in sestre otroške bolnice v Kopru bodo v tem tednu obiskali otroke po domovih. Zdravniki in sestre bodo predavalni po vseh. Predvidenih je 14 predavanj.

9) Patronažna komisija bo obiskala družine s številnimi otroci in nadzirala uporabo otroških dokladov.

Glavna vloga iniciativnega odbora za "Teden matere in otroka" je v tem, da pripravi teren za bodoče delo in sicer v zvezi s pravilno vzgojo matere in otroka, skrb za otroško zdravje, za njihovo socialno stanje ter za zdravo razvedrilo.

SRECKO KOSOVEL:

Richepinov motiv

Zivel nekoč je mlad fantič in ljubil, ljubil je dekle — a ona ga ni ljubila nič.

In rekla mu je: do jutri tu mora biti sreči twoje matere, da ga vržem svojemu psu.

In šel je k materi in jo ubil, sreči ji zdrl in je zbežal, da ne bi roka zamudil.

Tekoč se je pigrčal tja in sredi pota pal je, pal, in iz roke sreči mu je palo na tla, In ko je sreč na tleh ležalo, ko je ležalo samo tako, čul je, kako ga je vprašalo.

In zaječalo od bolečin je materino sreč, vprašalo:

»Si ranil se hudo, moč sin?«

Crtato blago, posebno črno-belo, lahko kombiniramo, kot nam kaže slika. Krilo in bolero nosimo z belo bluzo ali z rdečo majico.

Starinski spev žene z Južnih otokov

Narava, neskončno se Ti zahvaljujem, da si me ustvarila ženo!

Morda bom v življenu prelivala samo solze. Toda če, jih bom prelitila iz ljubezni do moža — bom srečna!

Morda bom revna in bedna, toda če bom dala življenu mogočnemu sinu — bom srečna!

Morda ne bom lepa, toda če me bo ljubeči mož videl lepo — bom srečna!

Morda ne bom nikoli ljubljena, a ljubila bom tajno, tako kot ljubko samo žena in tudi tako — bom srečna!

Ce pa bo vse moje življene sam smehlaj ter bom lepa, bogata in ljubljena kot boginja, se bom vseemu temu z lahko odrekla, da bo utihnil jok otroka in da bom ublažila strast moža!

Narava, neskončno se Ti zahvaljujem, da si me ustvarila ženo!

TELESNA-VŽGOJA

7. junija bodo v Postojni velike konjske dirke

Telesnovzgojno društvo Partizan v Postojni bo organiziralo 7. junija ob 14. uri na letališču Rakitnik pri Postojni velike konjske dirke, za katere vladu veliko zanimanje med prebivalstvom. Kmetje se zlasti zanimajo za kmečke dirke, mladina pa za jahanje. S posebno točko bodo nastopili člani KKS iz Lipice v dresurnem jahanju z lipičanskimi žrebeci. Že na lanskih dirkah smo imeli priložnost videti uspel nastop kasačev iz Prestranca. Letos pa bomo povabili še kasače iz Ljubljane in se kosali kar v treh točkah. Za vse točke dirk, ki bodo v okviru mladinskega tedna v Postojni, so razpisane lepe denarne nagrade.

Razpored je naslednji: 1. Predvojaška vzgoja, 2. Dresurno jahanje lipičancev, 3. Enovprežna heat vožnja, 4. Dirka »Naši pionirji«, 5. Prešakovanje zaprek kat. »P«, 6. II. heat, 7. Dirka »Naši mladinci«, 8. Enovprežna vožnja za 3-letne kasačke konje, 9. Morebitni III. heat, 10. Dirka »Naše mladince«, 11. Dirka »Naši Pivčani«, 12. Dirka »Naši partizani« in 13. Dirka »V spomin heroja Vojkac.

Za konjski šport je v Postojni veliko zanimanje. Klub je bil ustanovljen leta 1950 in sedaj vadijo že drugo generacijo mladih jahačev. Pred kratkim so se vključili v TD Partizan. Od ustanovitve dalje so izdeli že vrsto uspehov prireditve. S sestanki, predavanji, konferencami, predvsem pa z jahanjem v Titovi štafeti, ljudskih prireditvah tekmovanjih izletih so se kreplile moralne in fizične vrline članov in se utrjevala njihova delovna sposobnost v izgradnji socializma. Postojanski jahačem želimo še nadaljnji uspehi.

SPORTNE PRIDITEV V KOPRU NA ČAST ROJSTNEGA DNE MARŠALA TITA

V počastitev rojstnega dne predsednika republike maršala Tita so bile v nedeljo v Kopru številne športne in telovadne prireditve. Dopolne je bila trikotna regata jadrnic, popoldne ob 15. uri pa je bil na koprskem stadionom telovadni nastop mladine osnovnih in srednjih šol vsega okraja. Nastopilo je okrog 650 mladincov.

Glavna popoldanska prireditve so bile ocenjevalne motorne dirke. Na 47 km dolgi proggi Koper–Sečovlje–Portorož–Koper je nastopilo 56 tekmovalcev iz cone B in A. V kategoriji 125 kub. cm je zmagal Mondo Alredo v času 1 ura in 15 sekund. V kategoriji 200 kub. cm je postal najboljši čas Deu Pavel z eno uro in 10 sekund, v kategoriji 350 kub. cm Emilij Šavron s časom z eno uro in pet minut, v kategoriji 500 kub. cm pa Mario Rupena z 1 uro 44 sekund.

IZREDEN USPEH KOPRSKIH KOLESARJEV

V nedeljo so bile na 154 km dolgi proggi kolesarske tekme za prvenstvo Slovenije, katerih so se udeležili tudi člani koprskega Proleterja. Koprčani so dosegli izreden uspeh, saj so v močni konkurenčni zmagali med posamezniki in v skupnem plasmanu. Med seniorji je zmagal Della Santa Silverio s časom 4 ure in 38 minut, ki je pustil za seboj znane državne reprezentante Vidalija, Grajzerja in Podmilčaka.

Juniorji so tekmovali na proggi Gorica–Tolmin–Gorica. Zmagal je Koprčan Nino Derin s časom 2 ure 49 minut in 4 sekunde. V skupnem plasmanu je zasedel prvo mesto koprski Proleter s časom 8 ur 32 minut in 44 sekund. Na drugem mestu je Zelezničar iz Ljubljane, na tretjem pa ljubljanska Ilirija.

TELOVADNI NASTOP V IDRIJI

Agilno telovadno društvo »Partizan« v Idriji je tudi letos izvedlo tradicionalni letni nastop kot zadnjo preizkušnjo pred mladinskim festivalem v Tolminu. V nedeljo popoldne je nastopilo okrog 400 mladincov in mladinc ter pionirjev. Prostevajo so najlepše izvajali vajenci, medtem ko je gimnaziska mladina zelo zaostajala in ni bila za nastop zadostno pripravljena. Priznati moramo, da so se vaditelji zelo potrudili, vendar pa se ne moremo ubraniti vtisa, da so ti nastopi postali

preveč enolični in da ne prinašajo novih privlačnosti za občinstvo. Predvsem pa pogrešamo večje strumnosti med nastopajočimi že med vkorakanjem in odkorakanjem. V orodni telovadbi mladincev in posebno mladink verjetno nimajo konkurenčne na Primorskem. Pri nastopu dekle pa smo vendar morali opaziti, da nekateri niso imeli izdelanih vaj in so se preveč zanašale na svojo rutino. Vaje je spremjal rudarska godba, ki se tudi še ni popolnoma ujemala. Nastopu je prisostvovalo precejšnje število gledalcev, ki so zadowoljni z upoščenimi prireditvami. L.S.

POSTOJNSKA JE PROSLAVILA TITOVO ROJSTNI DAN

V soboto in nedeljo so bila po vsem okraju proslave Titovega rojstnega dne. Vse prebivalstvo se je s hvaložnostjo spominjalo prav ob tej prilikli njegovega velikanskega dežela pri graditvi naše socialistične domovine in mu že dočelo še dolgo let življenja in plodnega delovanja.

V soboto je postojansko TVD »Partizan« priredilo svečano akademijo v kulturnem domu, ki je prav lepo uspela. Na njej so pripravljeni društva prikazali uspeh petletnega dela in so zlasti z vajami na orodju navdušili gledalcev. Tudi »Partizan« v Loški dolini je

Postojnske tekmovalke

BARBA VANE PRAYI...

v nedeljo priredil velik javni letni nastop, ki je postal že tradicija za te kraje. Nastop je prikazal velik razvoj telesnovzgojnega udejstvovanja, zlasti med mladino tega okoliša, pa tudi splošno zanimanje zanj je naraslo, kar priča lepo število gledalcev, ki so od blizu in daleč prišli na nastop.

Brko

se nekaj izgovarjali na Koper, kar da prometni predpisi ne veljajo za ves okraj. Slabo voljo mi je pregnala šele mladina te prijazne vasice, ki je z občudovočno spremnostjo kradla češnje z vozov kmetovalev. Treba je dati vse priznanje mladinski organizaciji, ki tako skrbno vzgaja svoje člane.

V Marezigah so me občinski možje lepo naprosili, da bi v časopisu propagiral njihov patent za pobiranje davkov. V Loparju so namreč delavecem namesto zaslužka izdali potrdila, da so plačali davke. Res izvire način, ki se bo morda že kje, kjer je poznavanje predpisov, obnesel. Ko sem odhajal iz vasi, so mi prebivalci sporocili še lepe pozdrave za Globusfilm v Kopru, ki bi lahko v prihodnje preskrbel bolj belo platno (beri: boljšo aparatujo ali pa operaterja), da bi ljudje kaj videli. Tako bi odpadla vsa nepotrebna diskusija, da je bilo za slabo vidljivost krivo umazano platno.

Pri Sr. Antonu so me navdušeno sprejeli balinčarji in na vsak način hoteli, da bi z njimi prebalinali vso noč. »Tako mi večkrat naredimo – so mi zaupali – ker mislimo, da s tem utrjujemo svojo delovno sposobnost. Pohvalil sem njihovo zanimanje za to športno panogo, ki je tudi tesno povezana z izpraznjenjem litrov, toda povabil sem moral zaradi pomanjkanja časa odklopiti.

V Izoli so mi tamkajšnji tiskarji pokazali več svojih izvrstnih izdelkov. Med drugim sem prebral tudi v odlični slovenščini napisano voščilo za prvi maj, ki pravi: »Delovni klicek Piranske ladjevne Piran ob prilikli 1. Maja praznik dela, čestita vašemu k še večje uspehu...«

Na poti v Koper sem se ustavil še v Strunjanu, kjer sem z zamisljeno poslušal razgovor dveh kolodržarskih hroščev. Vsa obupana sta se

RADIO · OGLASI · OBJAVE

NAJVZNEJSI SPOREDI

od 30. maja do 10. junija 1953

Sobota, 30. maja 1953: 14.20 — Obzornik — 14.40 B. Adamič dirigira zabavni orkester Radia Ljubljane — 17.30 — Lepo ti je Zagorje zeleno: popularne kajkavske popevke poje mali zbor in narodna družina Radia Zagreb — 18.15 Koncert violista Srečka Zalokarja — 21.00 Vesela sobota v zabavi in glasbi —

Nedelja, 31. maja 1953: 8.30 Za naše kmetovalce — 9.00 Mladinska oddaja: Zakaj se je Kodrček po svetu potopal ter pogovor s pionirji — 13.45 Glasba po željah — 15.00 Z mikrofonom po Primorski — 18.30 Producija gojencev glasbene šole iz Trsta —

Ponedeljak, 1. junija 1953: 14.30 S filmskega platna — 14.40 — 20' revijske glasbe — 17.30 V narodni pesmi in plesu po Jugoslaviji — 18.15 Za vsakogar nekaj —

Torek, 2. junija 1953: 14.30 Kulturni razgledi — 14.40 — »En hribček bom kupil« — Franc Koren in Avgust Stanko izvajata slovenske narodne — 17.30 Promenadni koncert — 20.00 R. Wagner: »Taunhäuser«, prezrez skozi cpero —

Sreda, 3. junija 1953: 14.30 Žena in dom — 17.30 V narodni pesmi in plesu po Jugoslaviji — 18.15 Melodični kovač — pisan zabavni spotred — 21.00 S knjižne police: Emil Zola »LOURD« — 21.20 Koncert odlomkov iz slovenskih oper — 22.00 Glasba za ples —

Cetrtek, 4. junija 1953: 14.30 Po svetu okrog — 14.45 — Rezika Kotritnik — Sonja Hočevar in vaški kvintet pojo in igrajo narodne pesmi — 17.30 — Popularne skladbe velikih mojstrov — 18.15 Glasba iz revij, operet in filmov —

Petak, 5. junija 1953: 14.30 Obzornik — 14.45 — 15' okroglih in poskočnih — 17.30 — V narodni pesmi in plesu po Jugoslaviji — 21.00 Slušna igra: E. Roblet: »Montserrat« — 22.00 Vabimo na plese. —

OGLASI

Miletič Rajko, uslužbenec VUJLA Koper, že izgubil sindikalno knjižico za vozni popust, izdano od VUJLA Koper in jo razglaša za neveljavno.

Brko

POMORSKA SREDNJA ŠOLA V PIRANU

razpisuje

NATEČAJ

za sprejem 15 dijakov v Strojni oddelk Pomorske srednje šole za šolsko leto 1953/54

Šolanje traja 4 leta. Po končanem šolanju in uspešno položenem zaključnem izpitu postanejo pomorski strojni pripovedniki in morejo po primerni praksi napredovati do upravitev stroja vseh kategorij ladij trgovinske mornarice ali pa se zapošljiti v industriji kot strojni tehniki.

Pogoji za sprejem dijakov v šolo so naslednji:

1) da so telesno in duševno zdravi in sposobni za pomorsko službo, kar bo ugotovil šolski zdravnik s specjalnim pregledom pred polaganjem sprejemnega izpita,

2) da so dovršili nižjo gimnazijo ali njej sorodno šolo,

3) da opravijo z uspehom izpit iz slovenskega jezika, matematike in fizike in obsegu gradiva dovršene nižje gimnazije,

4) da niso starejši od 17 let.

Zdravniški pregled in sprejemni izpit bo 15., 16., 17. junija v Pomorski srednji šoli v Piranu ob 8 uri.

Prošnje za sprejem, kolkovane z 30 dan pošljite na Ravnateljstvo Pomorske srednje šole v Piranu — najkasneje do 13. junija tega leta.

K sprejemnemu izpitu morajo kandidati pristeti zadnje šolsko spricavo, rojstni list in potrdilo staršev, da se smejo vpisati.

Šola ima svoj internat v katerem lahko stanujejo in se hranijo vsi dijaki proti predpisani vzdrževalnini.

Ravnateljstvo Pomorske srednje šole — Piran

LJUDSKA TEHNIKA V POSTOJINSKEM OKRAJU SE BORI S TEŽAVAMI

V nedeljo je bil v Postojni redni letni občni zbor okrajne organizacije Ljudske tehnike. Delegati, ki so jih izbrali osnovne organizacije na terenu, so razpravljali o delu v preteklem letu. Po izvolitvi delovnega predsedstva je dosedenjan predsednik Okrajnega izvršnega odbora LT, tovariš Miro Jelerič, podal zadevno poročilo. Govoril je o težavah, s katerimi se je organizacija borila pri svojem delu. Omenil je zlasti neaktivnost posameznih članov okrajnega odbora LT, ki so bili skozi vse leto odborniki samo na papirju, dejansko pa se niso nikakor udejstvovali.

Vse organizacije LT so prešle na gospodarski račun in se morajo odločiti vzdruževati iz svojih sredstev. Članarina je majhna in večkrat niti v celoti plačana. Nekaj podpora bo Ljudski tehniki vseeno še nudila Ljudska oblast, vendar bo ta pomoč vse premajhna, ker je material za radio-, elektro-, foto-, moto-, avio- itd. dejavnost vse predrag, da bi ga lahko nabavila v zadostnih količinah. Pomagali so si s tem, da so ustanovili samostojno podjetje v okviru organizacije, ki naj bo v bodočem nujen finančni steber.

TELOVADNI NASTOP V SOCERGI

Socerga je praznovala 24. maja Titov rojstni dan. Tu so se zbrali pionirji osnovnih šol: Socerge, Kubed-Dola, Podpedl, Loke, Crnega-kala, Kasteleca, Rižane, Smočvice, Črmotič, Movraže, Popeter, Truške in Trbeš.

Zaključek je pa naše pionirje razveselil film »Kekec«, kateremu so vsi z zanimanjem sledili. Na poti domov jim je bil Kekec dolgo v spominu.

P.M.

VISOKA ZMAGA IZOLE

V okviru tekmovanja zapadne slovenske nogometne lige je Izola v nedeljo visoko premagala Proletareco z 10:0. Že sam rezultat pove, da so gostje imeli ves čas igre podrejeno vlogu in se niso mogli sporazumi, sem jim svetoval, naj uvedejo vlogo in se niso mogli upirati razigranemu napadu domačinov. Izola se je s to zmago utrdila na drugem mestu, v vodstvu pa je še vedno kranjski Korotan.

SAH

V počastitev rojstnega dne tovaristja Tita so koprski šahisti organizirali množični šahovski brzoturnir. V finalu je zmagal Šaranovič pred Potriničem.

V nedeljo bodo v Portorožu finalna tekmovanja za moštveno sindikalno prvenstvo Slovenije. Predvidoma bosta nastopili tudi dve ekipe iz koprskoga okraja in ekipa iz Trsta.